

Bažnyčios žinios

Popiežius

ŽINIA 44-OSIOS PASAULINĖS VISUOMENĖS KOMUNIKAVIMO PRIEMONIŲ DIENOS PROGA	2
---	---

Popiežiaus katechezės

APIE ANTANĄ PADUVIETĮ	3
APIE BONAVENTŪRĄ BANJOREDŽIETĮ (I–III KATECHEZĖ)	5–11

Apaštališkasis nuncijus

Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi BONAZZI KALBA PER PRIĖMIMĄ POPIEŽIAUS BENEDIKTO XVI PENKTŲJŲ IŠRINKIMO METINIŲ PROGA APAŠTALIŠKOJOJE NUNCIATŪROJE VILNIUJE	11
---	----

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencija. Ar Sveikatos apsaugos ministerija gerbia sąžinės laisvę?	13
Dievo Gailestingumo savaitė	14
Malda už lenkų tautą ir jos žuvusiuosius	16
Atsinaujinimo diena „Dievas išlaisvino mus laisvei“	17
Ko šeima tikisi iš kunigo šiandien?	18
Pasaulinė sveikatos diena KMU	20

Homilijos

DVASIA IR TIESA VI Velykų sekmadienis (C)	21
DANGAUS KRYPTIMI Kristaus Žengimas į dangų (Šeštinės) (C)	22

Bažnyčia pasaulyje

Benediktas XVI Maltoje	23
Popiežius apie interneto galimybes ir pavojus	23

Benediktas XVI

Žinia 44-osios Pasaulinės visuomenės komunikavimo priemonių dienos proga

Kunigas ir pastoracija skaitmeniniame pasaulyje – naujosios komunikavimo priemonės Dievo žodžio tarnyboje

2010 m. gegužės 16-oji, sekmadienis

Brangūs broliai ir seserys!

Artimiausios Pasaulinės visuomenės komunikavimo priemonių dienos tema „Kunigas ir pastoracija skaitmeniniame pasaulyje – naujosios komunikavimo priemonės Dievo žodžio tarnyboje“ vykusiai išsitenka Kunigų metų kelyje ir pirmiausia skatina apmąstyti plačią ir jautrią komunikavimo ir skaitmeninio pasaulio pastoracijos sritį, teikiančią kunigui naujų galimybių tarnauti Dievo žodžiui ir Dievo žodžiu. Šiuolaikinės komunikavimo priemonės yra tapusios įprastiniais įrankiais, kuriais bažnytinės bendruomenės save išreiškia užmezgdamos ryšį su savo aplinka ir labai dažnai įvairiškai pradėdamos platų dialogą, tačiau dėl jų skvarbaus paplitimo pastaruoju metu bei didelės įtakos naudotis jomis tampa vis svarbiau ir naudingiau ir kunigo tarnyboje.

Pirmutinė kunigo užduotis yra skelbti Kristų, įsikūnijusį Dievo Žodį, ir sakramentais teikti daugialypę, išganomąją Dievo malonę. Kristaus, Žodžio, suburta, Bažnyčia yra ženklas ir įrankis bendrystės, kuria Dievas susivienija su žmogumi ir kurią kiekvienam kunigui privalu statydinti Dieve ir su Juo. Tai ir yra kunigiškosios misijos aukščiausiasis kilnumas ir grožis – joje ypatingu būdu tikrove tampa tai, ką patvirtina apaštalas Paulius: „Raštas juk sako: *kas tik jį tiki, neliks sugėdintas*. <...> *Kiekoienas, kuris šaukiasi Viešpaties vardo, bus išgelbėtas*. Kaipgi žmonės šauksis to, kurio neįtikėjo?! Kaipgi jie įtikės tą, apie kurį negirdėjo?! Kaip išgirs be skelbėjo?! O kas gi skelbs nesiūstas?“ (Rom 10, 11. 13–15).

Norint tinkamai atsakyti į šiuos klausimus didelių kultūrinių permainų – ypač suvokiamų jaunimo pasaulyje – aplinkoje, technologinių užkariavimų atverti komunikaciniai keliai jau tapo būtinais įrankiais. Juk skaitmeninis pasaulis, siūlantis priemones, teikiančias raiškiai kone neribotas galimybes, iš tiesų atveria išidėmėtinas perspektyvas šventojo Pauliaus raginimui: „Vargas man, jei neskelbčiau Evangelijos!“ (1 Kor 9, 16) įgyvendinti. Todėl plintant šioms priemonėms atsakomybė už skelbimą ne tik auga, bet ir tampa vis pri-

mygtinesnė bei reikalauja labiau motyvuotų ir veiksmingesnių pastangų. Šiuo atžvilgiu kunigas atsiduria tarsi „naujos istorijos“ pradžioje, nes juo labiau šiuolaikinės technologijos kuria vis intensyvesnius santykius, o skaitmeninis pasaulis plečia savo ribas, juo labiau kunigas kviečiamas užsiimti tuo pastoraciškai, dėdamas daugiau pastangų, kad komunikavimo priemonės tarnautų Dievo žodžiui.

Tačiau paplitęs multimedijiškumas ir tokio komunikavimo būdų įvairovė gali kelti grėsmę, kad naudotis komunikavimo priemonėmis daugiausia akims vien poreikis dalyvauti, o žiniatinklis bus klaidingai laikomas tik užimtina erdve. Tuo tarpu kunigams reikia gebėti dalyvauti skaitmeniniame pasaulyje nuolat išliekant ištikimiams Biblijos žiniai, idant jie galėtų vadovauti bendruomenėms, šiandien vis labiau išreiškiančioms save gausiais skaitmeninio pasaulio „balsais“, ir skelbti Evangeliją, greta tradicinių priemonių pasinaudodami naujos kartos audiovizualinėmis medijomis (*foto, video, animacija, tinklaraščiais, interneto svetainėmis*), kurios duoda iki šiol nežinotų galimybių plėtoti dialogą, taip pat yra naudinga pagalba evangelizuojant ir katechizuojant.

Per šiuolaikines komunikavimo priemones kunigas gali supažindinti su Bažnyčios gyvenimu ir padėti šiandienams žmonėms atrasti Kristaus veidą. Sykiu šių įrankių tinkamą ir kompetentingą taikymą, kurio išmoko ugdymo metu, jis turėtų derinti su nuodugniu teologiniu pasirengimu ir ryškiu kunigišku dvasingumu, palaikomu nuolatinio pokalbio su Viešpačiu. Bendraudamas su skaitmeniniu pasauliu, kunigas labiau negu medijų technikos išmanymą turėtų parodyti savo Dievui pašvęstą širdį, taip suteikdamas „sielą“ ne tik savo pastoracinėms pastangoms, bet ir nenutrūkstamam komunikavimo srautui internete.

Ir skaitmeniniame pasaulyje turi būti žinoma, kad meilės kupinas Dievo dėmesys Kristuje mums yra ne praeities dalykas ir ne mokslinga teorija, bet iš pagrindų konkreti ir aktuali tikrovė. Pastoracija skaitmeniniame pasaulyje iš tiesų mūsų dienų žmonėms ir šiandienei pasiklydusiai žmonijai turėtų parodyti, „kad Dievas yra arti, kad mes Kristuje visi priklausome vienas kitam“ (Benediktas XVI. Kalba per kalėdinį Romos kurijos narių priėmimą: *L'Osservatore Romano*, 2009 12 21–22 d., p. 6).

Kas už Dievo vyrą, kompetentingą naujųjų skaitmeninių komunikavimo priemonių srityje, galėtų geriau įgyvendinti pastoraciją, šiandienėje tikrovėje darančią Dievą gyvą bei aktualų ir praeities religinę išmintį pateikiančią kaip lobį, iš kurio derėtų semti norint šiandien oriai gyventi ir tinkamai statydinti ateitį? Kas kaip pašvęstasis Dievui darbuojasi komunikavimo srityje, tam

tenka užduotis nulyginti kelią naujiems susitikimams nuolat laiduojant žmogiškojo ryšio kokybę ir dėmesį žmonėms bei jų tikriesiems dvasiniams poreikiams. Jie tokiu būdu padės žmonėms šioje mūsų „skaitmeninėje“ epochoje rasti ženklų, būtinų Viešpačiui pažinti, ir mokytis dėmesingumo ir vilties bei artintis prie gydančio ir visapusišką žmogaus vystymąsi skatinančio Dievo žodžio. Taip tas Žodis galės *prasiskinti sau kelią* tarp nesuskaičiuojamų kibernetinę erdvę raižančių „greitkelių“ sankryžų ir visomis epochomis patvirtinti Dievo pilietinę teisę, idant Jis naujomis komunikavimo formomis galėtų traukti miestų gatvėmis, stabtelėdamas prie namų ir širdžių slenksčių, kad pasakytų: „Štai aš stoviu prie durų ir beldžiu: jei kas išgirs mano balsą ir atvers duris, aš pas jį užeisiu ir vakarieniausiu su juo, o jis su manimi“ (Apr 3, 20).

Praėjusių metų žinioje raginau už komunikavimo procesus atsakinguosius skatinti pagarbos žmogaus asmens kilnumui bei vertei kultūrai. Tai vienas iš būdų Bažnyčiai šiandieniam „skaitmeniniame žemyne“ vykdyti „kultūros diakoniją“. Su Evangelija rankose ir širdyse akcentuotina, kad laikas ir toliau taisyti kelius, vedančius prie Dievo žodžio, neužmirštant ypatingą dėmesį skirti ieškančiajam, negana to, rūpintis tą ieškojimą palaikyti gyvą kaip pirmutinį žingsnį evangelizacijos link. Pastoracija skaitmeniniame pasaulyje pašaukta pagalvoti ir apie tuos, kurie netiki, nuleidę rankas ir kartu širdyje ilgisi absoliuto ir amžinųjų tiesų, nes naujosios komunikavimo priemonės leidžia užmegzti ryšį su kiekvienos religijos tikinčiais, su netikinčiais ir bet kurios kultūros žmonėmis. Kaip pranašui Izajui prieš akis stovėjo maldos namai visoms tautoms (plg. Iz 56, 7), taip galbūt galima įsivaizduoti, kad žiniatinklyje – kaip Jeruzalės šventyklos „pagonių prieškiemyje“ – irgi galima erdvė tiems, kurie Dievo dar nepažįsta.

Naujųjų technologijų plėtra ir apskritai visas skaitmeninis pasaulis teikia visai žmonijai ir paskiram žmogui didelę galimybę ir paskatą susitikti bei plėtoti dialogą. Tačiau šie įrankiai yra didelė proga ir tikintiesiems. Negalima užkirsti kelio nė vienam, kuris prisikėlusio Kristaus vardu stengiasi kitam būti vis artimesnis. Todėl naujosios komunikavimo priemonės pirmiausia kunigams teikia vis naujų ir pastoraciškai neribotų perspektyvų, akinančių dėl plačios ir konkrečios bendrystės padaryti visuotinį Bažnyčios matmenį reikšmingesnį ir šiame gyvenime liudyti visada naują gyvenimą, gimstantį iš Jėzaus – amžinojo Sūnaus, atėjusio mūsų išgelbėti, – Evangelijos klausymosi. Tačiau nevalia užmiršti, kad kunigiškosios tarnybos vaisingumas kyla iš Kristaus, pirmiausia sutinkamo ir išgirstamo maldoje, skelbiamo pamokslais ir gyvenimo liudijimu,

pažįstamo, mylimo ir švenčiamo sakramentuose, ypač Švenčiausiosios Eucharistijos ir Sutaikinimo.

Brangūs kunigai, iš naujo kviečiu jus išmintingai pasinaudoti nepaprastomis galimybėmis, siūlomomis šiuolaikinių komunikavimo priemonių. Tepadaro jus Viešpats aistringais Gerosios Naujienos skelbėjais ir naujoje, dabartinių komunikavimo priemonių sukurtoje „agoroje“.

To trokšdamas meldžiu jums Dievo Motinos ir Arso šventojo klebono globos ir nuoširdžiai visiems teikiu apaštališkąjį palaiminimą.

Vatikanas, 2010 m. sausio 24-oji, Šventojo Pranciškaus Salezo šventė

BENEDICTUS PP. XVI

Benediktas XVI

Apie Antaną Paduvietį

2010 m. vasario 10 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Prieš dvi savaites pristačiau šventojo Pranciškaus Asyžiečio asmenybę. Šįryt norėčiau pakalbėti apie kitą šventąjį, priklausiusį pirmajai Mažesniųjų brolių kartai – šventąjį Antaną Paduvietį arba, kaip jis buvo vadinamas pagal jo gimtąjį miestą, Lisabonietį. Tai visoje Katalikų Bažnyčioje vienas populiariausių šventųjų, gerbiamas ne tik Paduvoje, kur pastatyta puiki bazilika, kurioje ilsisi jo marieji palaikai, bet ir visame pasaulyje. Tikintieji brangina paveikslus ir statulas, vaizduojančias jį su tyrumo simboliu – lelįja arba Kūdikėliu Jėzumi rankose, taip atmenant įstabų pasirodymą, minimą keliuose literatūriniuose šaltiniuose.

Savo iškiliais gebėjimais – protu, pusiausvyra, apaštališkuoju uolumu ir pirmiausia mistiniu įkarščiu – jis reikšmingai prisidėjo prie pranciškoniškojo dvasingumo plėtotės.

Jis gimė Lisabonoje, kilmingoje šeimoje apie 1195 m. ir buvo pakrikštytas Fernando vardu. Įstojo į šventojo Augustino vienuoliškosios regulos besilaikiusį kanau-ninkų ordiną Šv. Vincento vienuolyne, Lisabonoje, pas-kui persikėlė į Koimbrą, garsų tuo metu Portugalijos

kultūros centrą, kur Šventojo Kryžiaus vienuolyne atsidėjo įdėmioms ir rūpestingoms Biblijos ir Bažnyčios tėvų studijoms, taip įgydamas teologijos žinių, davusių vaisių jo mokymo bei pamokslavimo veikloje. Koimbroje įvykęs atsitikimas jo gyvenimui suteikė lemtiną posūkį: 1220 m. ten buvo išstatytos pirmųjų penkių pranciškonų misionierių, išvykusių į Maroką ir ten patyrusių kankinystę, relikvijos. Misionierių istorija uždegė jaunąjį Fernandą troškimu sekti jų pėdomis ir žengti krikščioniškojo tobulumo keliu. Jis paprašė leidimo palikti Augustino kanauninkų ordiną ir tapti Mažesniuoju broliu. Jo prašymas buvo patenkintas. Pasirinkęs Antano vardą iškeliavo į Maroką, tačiau dieviškoji Apvaizda jam buvo numačiusi kitką. Dėl ligos priverstas grįžti į Italiją, 1221 m. Asyžiuje dalyvavo garsiojoje „Palapinių kapituloje“, kur susitiko su šventuoju Pranciškumi. Paskui kurį laiką visiškai atsiskyres gyveno vienuolyne netoli Forli, Šiaurės Italijoje, kur jį Viešpats pašaukė kitai užduočiai. Visiškai atsitiktinėmis aplinkybėmis pakviestas pasakyti pamokslą iššventinimo ir kunigus proga, pasirodė apdovanotas tokiomis žiniomis ir iškalba, kad vyresnieji paskyrė jį pamokslininko veiklai. Tad Antanas Italijoje ir Prancūzijoje išplėtojo tokį intensyvų ir veiksmingą apaštalavimą, kad nemažai nuo Bažnyčios atsimetusių žmonių paskatino permąstyti tą žingsnį. Jis taip pat buvo Mažesniųjų brolių vienas iš pirmųjų, jei ne pirmasis, teologijos mokytojų. Pradėjo mokyti Bolonijoje, gavęs Pranciškaus palaiminimą. Pastarasis, pažinęs Antano dorybes, nusiuntė jam trumpą laišką, kuris prasideda tokiais žodžiais: „Man patinka, kad mokai brolius teologijos.“ Antanas padėjo pagrindus pranciškonų teologijai, toliau rutuliotai garsių mąstytojų ir ypač išplėtotai šventojo Bonaventūros Banjordžiečio ir palaimintojo Dunso Škoto.

Tapęs Mažesniųjų brolių Šiaurės Italijos provincijos vyresniuoju, tęsė pamokslininko tarnybą, derindamas ją su vadovavimo užduotimis. Užbaigęs provincijolo tarnybą, atsikėlė arčiau Paduvos, į kurią jau kelis kartus buvo nukeliavęs. Lygiai po metų, 1231-ųjų birželio 13-ąją, mirė priešais miesto vartus. Paduva, rodžiusi jam meilę ir jį gerbusi jam gyvam esant, visam laikui suteikė jam garbę ir kultą. Pats popiežius Grigalius IX, kuris išgirdęs Antano pamokslą pavadino jį „Testamento arka“, dėl jo užtarimu įvykusio stebuklo prabėgus vos metams nuo jo mirties, 1223-aisiais, paskelbė jį šventuoju.

Paskutiniu gyvenimo laikotarpiu Antanas parašė du „Pamokslų“ ciklus – „Sekmadienio pamokslus“ ir „Pamokslus apie šventuosius“, abu skirtus Pranciškonų ordino pamokslininkams ir teologijos studijų mokytojams. Juose jis komentuoja liturgijos pateikiamus Šventojo Rašto tekstus, remdamasis Bažnyčios tėvams ir viduramžiams būdingu keturių Rašto prasmų aiš-

kinimu – žodinės, arba istorinės, alegorinės, arba kristoliginės, tropologinės, arba moralinės, ir anagoginės, kryptančios į amžinąjį gyvenimą. Šiandien vėl atrandama, kad šios prasmės yra Šventojo Rašto vienatinės prasmės keturi matmenys ir kad teisinga Šventąjį Raštą aiškinti ieškant jo žodžių keturių prasmų. Šventojo Antano pamokslai yra teologiniai-homiletiniai tekstai, perteikiantys gyvą pamokslavimą, kuriuo Antanas siūlydavo tikrą ir teisingą krikščioniškojo gyvenimo kelią. „Pamoksluose“ pateikiamas dvasinis mokymas toks turtingas, kad garbingasis Dievo tarnas popiežius Pijus XII Antaną 1946 m. paskelbė Bažnyčios mokytoju bei suteikė jam *doctor evangelicus* titulą, nes šiuose raštuose atsiskleidžia Evangelijos gaiva bei grožis. Dar ir šiandien jų skaitymas teikia didelę dvasinę naudą.

Tuose pamoksluose šventasis Antanas kalba apie maldą kaip meilės ryšį, akinantį žmogų švelniai kalbėtis su Viešpačiu, ir sukeltą neapsakomą džiaugsmą, saldžiai apimantį besimeldžiančią sielą. Antanas primena, kad maldai reikia tylios aplinkos, kuri yra ne atstumas nuo išorinio triukšmo, bet vidinė patirtis, siekianti išlaisvinti iš sielos rūpesčių sukulto blaškymo, sukurti tylą pačioje sieloje. Pasak šio garsaus pranciškonų mokytojo mokymo, maldą sudaro keturios būtinos laikysenos, kurios šv. Antano vadinamos lotyniškai: *obsecratio, oratio, postulatio* ir *gratiarum actio*. Tai galėtume išversti taip: kupinam pasitikėjimo atverti širdį Dievui; tai pirmutinis maldos žingsnis – ne rinkti žodžius, bet atverti širdį Dievo buvimui čia ir dabar; paskui meiliai kalbėtis su Viešpačiu suvokiant, kad jis yra su manimi; tada – tai labai natūralu – išsakyti savo poreikius; pagaliau jį šlovinti ir jam dėkoti.

Šiame šventojo Antano mokyme apie maldą aptinkame vieną iš savitų bruožų, būdingų pranciškonų teologijai, kurios pradininkas jis buvo, tai yra vaidmenį, skirtą dieviškajai meilei, įžengiančiai į jausmus, valią, širdį ir esančiai versme, iš kurios ištrykšta dvasinis pažinimas, pranokstantis visą kitą pažinimą. Iš tiesų pažįstame mylėdami.

Antanas taip pat rašo: „Meilė yra tikėjimo siela, ji daro jį gyvą; be meilės tikėjimas miršta“ (*Sermones Domini-cales et Festivi* II).

Tik besimeldžianti siela gali gyvenime daryti dvasinę pažangą: tai mėgstamas šventojo Antano pamokslų objektas. Jis gerai pažįsta žmogaus prigimties trūkumus, mūsų polinkį nupulti į nuodėmę, todėl nuolatos ragina kovoti su godumu, išdidumu, netyrumo polinkiu ir praktikuoti neturto ir dosnumo, nuolankumo ir klusnumo, skaistumo ir tyrumo dorybes. XIII a. pradžioje, iš naujo atgyjant miestams ir suklestint prekybai, padaugėjo žmonių, neįsakytių vargšų reikmėms. Dėl šios

priežasties Antanas nekart kvietė tikinčiuosius pagalvoti apie tikruosius, širdies turtus, darančius žmogų gerą ir gailingą ir taip leidžiančius jam sukaupti lobį danguje. „O jūs, turtuoliai, – ragina jis, – būkite vargšų... draugai, priimkite juos į savo namus: paskui jie, vargšai, sutiks jus amžinuose būstuose, kur karaliaus taikos grožis, saugus pasitikėjimas ir amžiną pasitenkinimą teikianti apsti ramybė“ (ten pat, II).

Brangūs bičiuliai, argi tai nėra labai svarbus mokymas ir šiandien, kai finansinė krizė ir dideli ekonominiai nevienuodumai nuskurdina nemažai žmonių ir sukelia vargo situacijas? Enciklikoje *Caritas in veritate* priminiau: „Ekonomikai, kad tinkamai funkcionuotų, reikia etikos – ne kokios nors etikos, bet žmogui draugiškos etikos“ (45).

Antanas, sekdamas Pranciškumi, į gyvenimo ir mąstymo, veiklos ir pamokslavimo vidurį visada stato Kristų. Tai dar vienas būdingas pranciškonų teologijos bruožas – kristocentrizmas. Jis mielai kontempliuoja ir kviečia kontempliuoti Viešpaties žmogystės, žmogaus Jėzaus slėpinius ir ypač Gimimo – Dievo, tapusio kūdikiu, atidavusio save į mūsų rankas – slėpinį, žadinantį meilės ir dėkingumo už dieviškąjį gerumą jausmus.

Ne tik Gimimas, pagrindinis Kristaus meilės žmonijai taškas, tačiau ir žvilgsnis į Nukryžiuotąjį įkvėpia Antanui dėkingumo Dievui ir pagarbos žmogaus asmens kilnumui, kad visi, tikintieji ir netikintieji, galėtų atrasti Nukryžiuotajame ir jo atvaizde gyvenimą praturtinančią prasmę. Šventasis Antanas rašo: „Kristus, kuris yra tavo gyvenimas, kabo prieš tave, kad žvelgtum į kryžių kaip į veidrodį. Ten galėsi išvysti, kokios mirtinos buvo tavo žaizdos, kurių negalėjo užgydyti jokie vaistai, išskyrus Dievo Sūnaus kraują. Gerai pažvelgęs, suvoksi, kokio didumo žmogaus kilnumas ir tavo vertė... Niekur kitur žmogus nesuvoks, koks jis vertingas, kaip tik žvelgdamas į kryžiaus veidrodį“ (*Sermones Dominicales et Festivi*, III, p. 213–214).

Apmąstydami šiuos žodžius, galime geriau suprasti Nukryžiuotojo atvaizdo svarbą mūsų kultūrai, mūsų iš krikščioniškojo tikėjimo gimusiam humanizmui. Tinkamai žvelgdami į Nukryžiuotąjį, pasak šventojo Antano, matome, koks didelis yra žmogaus kilnumas ir kokia didelė vertė. Niekas kitas aiškiau neparodys, koks neprilygstamas žmogaus asmens vertingumas, kad Dievas laiko mus tokiais svarbiais, jog vertais jo paties kančių. Nukryžiuotojo veidrodyje atsiskleidžia visas žmogaus kilnumas, o žvilgsnis į Jį visada yra žmogaus kilnumo pripažinimo versmė.

Brangūs bičiuliai, tikinčiųjų taip gerbiamas Antanas Paduvietis teužtaria visą Bažnyčią ir pirmiausia tuos,

kurie atsideda pamokslavimui. Melskime Viešpatį, kad Jo padedami pramoktume šio šventojo meno. Pamokslininkai, sėdamiesi įkvėpimo iš jo pavyzdžio, rūpestingai tesujungia patikimą ir sveiką mokymą, nuoširdų ir karštą maldingumą ir skvarbų perteikimą. Šiais Kunigų metais melskime, kad kunigai ir diakonai rūpestingai vykdytų šią Dievo žodžio skelbimo bei aktualizavimo tikintiesiems tarnybą, pirmiausia liturginės homilijos pavidalu. Veiksmingai teperteikia jie amžiną Kristaus grožį taip, kaip rekomendavo Antanas: „Kai skelbi Jėzų, jis atveria kietas širdis; kai jo šaukiesi, jis pasaldina karčius gundymus; kai apie jį galvoji, jis apšviečia tavo širdį; kai jį skaitai, jis pasotina tavo dvasią“ (*Sermones Dominicales et Festivi*, III, p. 59).

Apie Bonaventūrą Banjoredžietį (I)

2010 m. kovo 3 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau pakalbėti apie Bonaventūrą Banjoredžietį. Prisipažįstu, kad vėl prisimindamas jį jaučiu tam tikrą nostalgiją: prisimenu, kaip ši man labai brangų autorių tyrinėjau būdamas jaunas mokslininkas. Jo pažinimas padarė nemenką įtaką mano ugdymuisi. Su dideliu džiaugsmu prieš kelis mėnesius atlikau piligriminę kelionę į jo gimtinę – Banjoredžį, nedidelį italų Lacijaus regiono miestelį, pagarbiai sergįjantį jo atminimą.

Šventas Bonaventūra gimė tikriausiai 1217 m. ir mirė 1274 m. Jis gyveno XIII amžiuje, epochoje, kai krikščioniškasis tikėjimas, giliai įsiskverbęs į Europos kultūrą ir visuomenę, įkvėpdavo literatūros, meno, filosofijos ir teologijos srityse nemarius kūrinius. Tarp krikščioniškųjų asmenybių, prisidėjusių prie tokios tikėjimo ir kultūros tarpusavio darnos, išsiskiria Bonaventūra, veiklos ir kontempliacijos žmogus, labai maldingas ir mokėjęs išmintingai vadovauti.

Jį vadino Džiovaniu da Fidanca. Jo gyvenimą giliai paženklino, kaip pats pasakoja, vienas vaikystės įvykis. Jis taip sunkiai susirgo, kad net jo tėvas, gydytojas, nebepuoselėjo vilčių išgelbėti jį iš mirties. Tada jo motina paprašė neseniai šventuoju paskelbto Pranciškaus Asyžiečio užtarimo. Ir Džiovanis pasveiko.

Po kelerių metų Paryžiuje, kur jis nuvyko studijuoti, Asyžiaus *Poverello* tapo jam dar artimesnis. Jis įgijo *magister artium* diplomą, kurį galima prilyginti įgyjamam baigus prestižinį mūsų laikų licėjų. Kaip ir daugelis jaunuolių

praelyje ir šiandien, Džiovani iškelė sau pagrindinį klausimą: „Ką su savo gyvenimu daryti?“ Traukiamas 1219 m. Paryžiuje pasirodžiusių Mažesniųjų brolių karšto liudijimo ir evangelinio radikalumo, Džiovani pasibeldė į miesto pranciškonų vienuolyno vartus ir pasiprašė priimamas į gausią Pranciškaus mokinių šeimą. Po daugelio metų paaiškino savo apsisprendimo motyvus: šventajame Pranciškuje ir jo pradėtame sąjūdyje jis įžvelgęs Kristaus veikimą. Vienam kitam mažesniam broliui jis rašė: „Dievo akivaizdoje turiu pripažinti, jog palaimintojo Pranciškaus gyvenimą myliu labiau už bet kurį kitą todėl, kad jis primena Bažnyčios ištakas ir augimą. Bažnyčia prasidėjo nuo paprastų žvejų, ir tik vėliau ją praturtino labai garsūs ir išmintingi mokytojai; palaimintojo Pranciškaus religiją įsteigė ne protingi žmonės, bet Kristus“ (*Epistula de tribus quaestionibus ad magistrum innominatum*, in: *Opere di San Bonaventura. Introduzione generale*, Roma 1990, p. 29).

Todėl apie 1243 m. Džiovani užsivilkė pranciškonų abitą ir pasirinko Bonaventūros vardą. Tuojau paskirtas studijuoti, Paryžiaus universiteto Teologijos fakultete lankė visus labai daug pastangų reikalaujančius kursus. Įgijo įvairius akademinės karjeros titulus, kaip antai *baccalaureus biblicus* ir *baccalaureus sententiarum*. Bonaventūra nuodugniai studijavo Šventąjį Raštą, Petro Lombardo „Sentencijas“, to meto teologijos vadovėlių, bei svarbiausius teologijos autorius ir, palaikydamas ryšius su iš visos Europos į Paryžių suplaukusiais mokytojais bei studentais, išsiugdė savo asmeninį mąstymą bei labai vertingą dvasinį jautrumą, kuriuos vėliau perteikė savo veikaluose bei pamoksluose, taip tapdamas vienu iš Bažnyčios istorijoje svarbiausių teologų. Svarbu priminti pavadinimą tezių, kurias jis gynė norėdamas įgyti leidimą mokyti teologijos, *licentia ubique docere*, kaip tai tada vadinta. Jo disertacijos antraštė „Kristaus pažinimo klausimai“ parodo centrinį Kristaus vaidmenį Bonaventūros gyvenime ir mokyme. Drąsiai galime sakyti, kad jo visas mąstymas buvo iš pagrindų kristocentriškas.

Tais metais Paryžiuje, Bonaventūros naujoje tėvynėje, išsibėgė karšta polemika, nukreipta prieš Pranciškaus Asyžiečio Mažesniusius brolius ir Dominyko Guzmano pamokslaujančius brolius. Jiems norėta uždrausti mokyti universitete, abejota net jų pašvęstojo gyvenimo autentiškumu. Iš tikrųjų pokyčiai, elgetaujančių ordinų įdiegti į pašvęstojo gyvenimo sampratą, apie kuriuos kalbėjau ankstesnėse katechezėse, buvo tokie naujoviški, kad ne visi juos suprasto. Be to, kaip kartais pasitaiko ir tarp nuoširdžiai religingų žmonių, prisidėjo tokie žmogiškojo silpnumo motyvai kaip pavydas ir konkurencija. Bonaventūra, nors ir supamas kitų universiteto mokytojų priešiško, pradėjo dėstyti pranciškonų teologijos katedrose ir kaip atsaką

elgetaujančių ordinų kritikams parašė veikalą „Apie evangelinį tobulumą“ (*Quaestiones disputate de perfectione evangelica*). Jame jis parodo, kad elgetaujantys ordinai, ypač Mažesnieji broliai, laikydami neturto, skaitumo ir klusnumo įžadų, laikosi pačios Evangelijos patarimų. Bonaventūros mokymas, kurį jis pateikė šiame veikle ir savo gyvenimu, lieka visada aktualus, nepriklausomai nuo istorinių aplinkybių: Bažnyčia tampa vis šviesesnė ir gražesnė per ištikimybę pasauliui tų savo sūnų ir dukterų, kurie ne tik įgyvendina Evangelijos įsakymus, bet ir yra pašaukti Dievo malonės laikytis jos patarimų ir taip neturtinga, skaisčia ir klusnia gyvensena liudyti, kad Evangelija yra džiaugsmo ir tobulumo versmė.

Konfliktas bent kuriam laikui nurimo, o asmeniškai popiežiui Aleksandrui IV įsikišus Bonaventūra 1257 m. buvo oficialiai pripažintas Paryžiaus universiteto *doctor* ir *magister*. Vis dėlto šios prestižinės užduoties jam teko atsisakyti, nes ordino generalinė kapitula tais pačiais metais išrinko jį generaliniu ministru.

Šias pareigas jis išmintingai ir atsidavusiai ėjo septyniolika metų lankydamas provincijas, rašydamas broliams laiškus, kartais gana griežtai šalindamas piktnaudžiavimus. Bonaventūrai pradėdant šią tarnybą, Mažesniųjų brolių ordinas jau buvo gerokai išsiplėtojęs: po visą Vakarų Europą buvo pasklidę 30 tūkst. brolių, veikė misijos Šiaurės Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose ir Pekine. Tokią plėtrą reikėjo įtvirtinti ir pirmiausia, ištikimai laikantis Pranciškaus charizmos, suteikti jai veiklos ir dvasios vienybę. Juk Asyžiaus šventojo sekėjai įvairiai aiškino jo žinią ir tikrai grėšė vidinis susiskaldymas. Norėdama išvengti tokio pavojaus, ordino generalinė kapitula 1260 m. Narbonoje priėmė ir ratifikavo Bonaventūros pasiūlytą tekstą, kuriame buvo surinkti ir suvienodinti nuostatai, reguliuojantys kasdienį Mažesniųjų brolių gyvenimą. Tačiau Bonaventūra nujautė, kad šių išminties ir nuosaikumo įkvėptų įstatyminių nuostatų nepakanka dvasios ir širdies bendrystei laiduoti. Reikėjo dalytis tais pačiais idealais bei įsitikinimais. Dėl šios priežasties Bonaventūra troško pateikti autentišką Pranciškaus charizmą, jo gyvenimą ir mokymą. Todėl jis uoliai rinko su *Poverello* susijusius dokumentus ir įdėmiai klausydavosi tiesiogiai Pranciškų pažinusiųjų atsiminimų. Taip radosi istoriškai pagrįsta Asyžiaus šventojo biografija *Legenda maior*, kuri įgavo glaustesnę pavidalą ir buvo pavadinta *Legenda minor*. Lotynų k. žodis *legenda*, kitaip negu dabartinėje vartosenoje, reiškia ne fantazijos vaisių, bet, priešingai, autoritetingą tekstą, „skaitytiną“ kaip oficialų. Mažesniųjų brolių generalinė kapitula 1263 m. Pizoje šventojo Bonaventūros parengtoje biografijoje iš tiesų įžvelgė autentišką steigėjo paveikslą ir jį tapo oficiali šventojo biografija.

Kokį šventojo Pranciškaus paveikslą pristato jo atsidasusio sūnaus ir sekėjo šventojo Bonaventūros širdis ir plunksna? Esminis momentas štai toks: Pranciškus yra *alter Christus*, žmogus, aistringai ieškojęs Kristaus. Kupinas meilės, verčiančios jį sekti, jis pasidarė į jį visiškai panašus. Šį gyvą idealą Bonaventūra pateikė visiems Pranciškaus sekėjams. Šį idealą, galiojantį kiekvienam krikščioniui vakar, šiandien ir visada, kaip programą trečiojo tūkstantmečio Bažnyčiai nurodė ir mano garbingasis pirmtakas Jonas Paulius II. Apaštališkajame laiške *Novo millennio ineunte* jis rašė, kad tos programos „širdis galiausiai yra pats Kristus. Jį būtina pažinti, mylėti ir juo sekti norint jame gyventi trejybinių gyvenimą ir su juo keisti istoriją ligi jos užbaigos dangiškąja Jeruzale“ (29).

1273 m. Bonaventūros gyvenime įvyko dar viena permaina. Popiežius Grigalius X panoro iššventinti jį vyskupu ir paskirti kardinolu. Jis taip pat paprašė jo parengti itin svarbų bažnytinį įvykį – Liono II Susirinkimą, turėjusį atkurti lotyniškosios ir graikiškosios Bažnyčios vienybę. Bonaventūra rūpestingai atsidėjo šiai užduočiai, tačiau šio visuotinio Susirinkimo pabaigos nesulaukė, nes jam vykstant mirė. Anoniminis popiežiaus notaras sukūrė apie Bonaventūrą pagiriamąją kalbą, kurioje galutinai atsiskleidžia šio didžiojo šventojo ir iškilaus teologo paveikslas: „Geras, malonus, maldingas ir gailestingas žmogus, kupinas dorybių, mylimas Dievo ir žmonių... Juk Dievas dovanuoja jam tokią malonę, kad visi, kurie jį pamatydavo, būdavo perskverbti jo meilės, kurios širdis negalėjo paslėpti“ (plg. J. G. Bougerol. *Bonaventura*, in: A. Vauchez. *Storia dei santi e della santità cristiana*. Vol. VI. *L'epoca del rinnovamento evangelico*. Milano 1991, p. 91).

Priimkime paveldą šio šventojo Bažnyčios mokytojo, primenančio mums mūsų gyvenimo prasmę šiais žodžiais: „Žemėje... galime kontempliuoti begalinę dieviškąją didybę protu ir nuostaba; o dangiškojoje tėvynėje į Dievo džiaugsmą įžengsime regėjimu, visi būdami panašūs į Dievą, ir ekstaze...“ (*La conoscenza di Cristo*, q. 6, *conclusionione*, in: *Opere di San Bonaventura. Opuscoli Teologici*/1. Roma 1993, p. 187).

Apie Bonaventūrą Banjoredžietį (II)

2010 m. kovo 10 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Praėjusią savaitę kalbėjau apie šventojo Bonaventūros Banjoredžiečio gyvenimą ir asmenybę. Šį ryt norėčiau

tęsti tą pristatymą, apžvelgdamas jo literatūrinės kūrybos ir mokymo dalį.

Kaip sakiau, šventojo Bonaventūros nuopelnas yra tai, kad jis, be kita ko, autentiškai ir ištikimai aiškino šventojo Pranciškaus Asyžiečio asmenybę, kurią gerbė ir kupinas didelės meilės studijavo. Konkrečiai šventojo Bonaventūros laikotarpiu viena iš „dvasingaisiais“ vadinamų Mažesniųjų brolių srovių reiškė požiūrį, kad su šventuoju Pranciškumi prasidėjo visiškai naujas istorijos tarpsnis ir „amžinoji Evangelija“, minima Apreiškime Jonui, atėjo pakeisti Naujojo Testamento. Ši grupė teigė, jog Bažnyčios istorinis vaidmuo baigėsi ir ją pakeitė charizminė laisvų žmonių, viduje vedamų Dvasios, bendruomenė, tai yra „dvasingieji pranciškonai“. Šios grupės idėjų pagrindą sudarė 1202 m. mirusio cistersų abato Joakimo Fioriečio raštai. Savo kūriniuose jis kėlė mintį apie trejybinių istorijos ritmą. Senąjį Testamentą laikė Tėvo amžiumi, paskui kurįėjo Sūnaus laikas, Bažnyčios laikas. Reikėjo laukti dar ir trečiojo, Dvasios, amžiaus. Visa istorija aiškinta kaip pažangos istorija: einant nuo Senojo Testamento griežtumo prie santykinės Sūnaus laiko laisvės Bažnyčioje ir galiausiai prie visiškos Dievo vaikų laisvės Šventosios Dvasios laikotarpiu, pagaliau turėsiančiu būti taikos tarp žmonių, tautų ir religijų susitaikymo amžiumi. Joakimas Fiorietis sužadino viltį, jog pradžia naujam laikui turėtų duoti naujoji vienuolystė. Todėl supranta, kodėl viena pranciškonų grupė tarėsi šventajame Pranciškuje Asyžietyje atradusi naujojo laiko steigėją, o jo ordine naujojo amžiaus bendruomenę – Šventosios Dvasios bendruomenę, už nugaros palikusią hierarchinę Bažnyčią, idant pradžia duotų naujai Dvasios Bažnyčiai, nebesusijusiai su senosiomis struktūromis.

Taigi grėsė pavojus, kad šventojo Pranciškaus žinia, jo nuolanki ištikimybė Evangelijai ir Bažnyčiai bus iš pagrindų neteisingai suprasta ir kad toks nesusipratimas pastūmės prie klaidingo visos krikščionybės supratimo.

Šventasis Bonaventūra, 1257 m. tapęs Pranciškonų ordino generaliniu ministru, atsidūrė kaip tik pačiame ordine sukeltos didelės įtampos, tvyrojusios dėl minėtos Joakimu Fioriečiu besiremiančios „dvasingųjų pranciškonų“ srovės, akivaizdoje. Norėdamas šiai grupei atsakyti ir gražinti ordinui vienybę, Bonaventūra rūpestingai išstudijavo Joakimo Fioriečio autentiškus bei jam priskiriamus raštus ir, atsižvelgdamas į būtinybę tinkamai pristatyti jo taip mylimo šventojo Pranciškaus asmenybę ir žinią, norėjo pateikti teisingą požiūrį į išganyimo istoriją. Šventasis Bonaventūra šios problemos ėmėsi savo paskutiniame kūrinyje, konferencijų Paryžiaus „studijos“ vienuoliams rinkinyje, kuris liko neužbaigtas ir mus pasiekė per klausytojų

užrašus; jame, pavadintame *Collationes in Hexaëmeron*, alegoriškai aiškinamos šešios kūrimo dienos. Bažnyčios tėvai septynias dienas pasakojime apie sukūrimą laiko pasaulio, žmonijos istorijos pranašystę. Jiems septynios dienos reiškė septynis istorijos tarpsnius, kurie vėliau aiškinti ir kaip septyni tūkstantmečiai. Su Kristumi įžengėme į paskutinį – šeštąjį istorijos tarpsnį, po kurio turėtų eiti didysis Dievo sekmadienis. Šventasis Bonaventūra tokio ryšio su kūrimo dienomis istorinį aiškinimą suponuoja, tačiau labai laisvu ir naujovišku būdu. Naujaip aiškinti istorijos raidą jį verčia du jo meto reiškiniai:

1. Šventojo Pranciškaus asmenybė, žmogus, susivienijęs su Kristumi iki stigmų bendrystės, tartum *alter Christus*, ir kartu su šventuoju Pranciškumi nauja, jo sukurtoji bendruomenė, besiskirianti nuo iki tol žinotos vienuolystės. Toks reiškinys kaip tą akimirką pasirodžiusi Dievo naujybė reikalavo paaiškinimo.

2. Joakimo Fioriečio pozicija, kuri skelbė naują vienuolystę ir visiškai naują istorijos amžių, pranoko Naujojo Testamento apreiškimą ir todėl reikalavo atsakymo.

Kaip Pranciškonų ordino generalinis ministras šventasis Bonaventūra iškart suprato, jog remiantis Joakimo Fioriečio įkvėpta spiritualistine samprata ordinas būtų nevaldomas ir nuosekliai slystų į anarchiją. Iš to išplaukė tokie padariniai:

1. Praktinę būtinybę turėti struktūras ir įsitraukti į hierarchinės Bažnyčios, tikrosios Bažnyčios, tikrovę reikėjo teologiškai pagrįsti, nes besilaikiusieji spiritualistinės sampratos rodė tariamą teologinį pagrindą.

2. Neišvengiamai paisant realybės, privalu buvo išlaikyti šventojo Pranciškaus asmenybės naujybę.

Kaip šventasis Bonaventūra atsakė į praktinį ir teorinį reikalavimą? Šventojo Bonaventūros atsakymą čia galia pateikti tik keliais bruožais glaustai ir neišsamiai:

Šventasis Bonaventūra atmeta trejybinių istorijos ritmo idėją. Dievas yra vienas visai istorijai ir nepadalytas į tris dievybes. Vadinas, ir istorija yra viena, net jei ji kelias ir, pasak Bonaventūros, pažangos kelias.

Jėzus Kristus yra galutinis Dievo žodis – jame Dievas pasakė viską, save išreikšdamas ir dovanodamas. Daugiau negu savęs paties Dievas negali nei išreikšti, nei dovanoti. Šventoji Dvasia yra Tėvo ir Sūnaus Dvasia. Viešpats sako apie Šventąją Dvasią: ji „viską primins, ką esu jums pasakęs“ (Jn 14, 26); „ji ims iš to, kas mano, ir jums tai paskelbs“ (Jn 16, 15). Vadinas, nėra kitos,

aukštesnės Evangelijos, nėra kitos, lauktinios Bažnyčios. Todėl ir Pranciškonų ordinas turi įsitraukti į šią Bažnyčią, jos tikėjimą, jos hierarchinę tvarką.

Tai nereiškia, kad Bažnyčia yra nejudri, įsikibusi praetities ir joje negali būti nieko nauja. „*Opera Christi non deficiunt, sed proficiunt* (Kristaus darbai ne menksta, bet auga)“, – sako šventasis laiške *De tribus quaestionibus*. Taip Bonaventūra aiškiai suformuluoja pažangos idėją, ir tai yra nauja, palyginti su Bažnyčios tėvais ir didžiūma jo amžininkų. Bonaventūrai Kristus yra nebe istorijos tikslas, kaip manė Bažnyčios tėvai, o jos centras; su Kristumi istorija nesibaigia, bet prasideda naujas amžius. Dar vienas padarinys yra štai koks: iki tol vyravo mintis, kad Bažnyčios tėvai buvo absoliuti teologijos viršūnė: visos kitos kartos tegalėjo būti jų mokiniai. Šventasis Bonaventūra irgi pripažįsta Bažnyčios tėvus kaip nuolatinus mokytojus, tačiau nepaprastas šventojo Pranciškaus reiškinys teikia jam tikrumo, kad Kristaus žodžio turtais neišsemiami ir kad naujosiose kartose taip pat gali pasirodyti naujų šviesulių. Kristaus nepakartojamumas visais laikais sykiu laiduoja naujybę ir atsinaujinimą.

Pranciškonų ordinas neabejotinai priklauso Jėzaus Kristaus Bažnyčiai, apaštališkajai Bažnyčiai, ir negali būti statydinamas remiantis utopiniu spiritualizmu. Tačiau sykiu galioja ir to ordino naujybė klasikinės vienuolystės atžvilgiu, ir tą naujybę šventasis Bonaventūra, kaip minėjau praėjusioje katechezėje, gynė nuo Paryžiaus pasaulietinės dvasininkijos užpuldinėjimų: pranciškonai neturi stabilaus vienuolyno, jie gali būti pasklidę visur, kad skelbtų Evangeliją. Kaip tik vienuolyste būdingo stabilumo atsisakymas naujo lankstumo naudai sugrąžino Bažnyčiai misijinę dinamiką.

Čia galbūt naudinga pasakyti, jog ir šiandien yra požiūrių, kad Bažnyčios istorija antrajame tūkstantmetyje tebuvo nuolatinis nuosmukis; kai kas net mano, jog ji nykti pradėjo tuoj po Naujojo Testamento laikų. Tačiau iš tikrųjų *opera Christi non deficiunt, sed proficiunt* – „Kristaus darbai ne menksta, bet auga“. Kas būtų Bažnyčia be cistersų, pranciškonų ir dominikonų dvasingumo, be šventosios Teresės Avilietės ir šventojo Kryžiaus Jono ir t. t. dvasingumo? Ir šiandien galioja ištara: *Opera Christi non deficiunt, sed proficiunt*. Šventasis Bonaventūra moko mus būtino ir griežto blaivaus realizmo ir atvirumo naujoms, Kristaus savo Bažnyčiai Šventojoje Dvasioje dovanojamoms charizmoms. Kaip mintis apie nuosmukį, lygiai taip kartojasi ir kita, spiritualistinio utopizmo idėja. Žinia, kai kas po Vatikano II Susirinkimo buvo įsitikinęs, jog visa yra nauja, kad dabar yra kita Bažnyčia, kad iki Susirinkimo buvusi Bažnyčia baigėsi, ir dabar turėsime kitą, visiškai kitokią Bažnyčią, – anarchinis utopizmas. Ačiū Dievui, išmintingai Petro laivo

vairininkai – popiežius Paulius VI ir popiežius Jonas Paulius II – gynė ir Susirinkimo naujybę, ir sykiu Bažnyčios vieninteliškumą ir tęstinumą – Bažnyčios, kuri visada yra nusidėjėlių Bažnyčia ir malonės vieta.

Šia prasme šventasis Bonaventūra, kaip Pranciškonų ordino generalinis ministras, laikėsi vadovavimo krypties, aiškiai rodžiusios, kad naujasis ordinas kaip bendruomenė negali gyventi toje pačioje „eschatologinėje aukštumoje“ kaip šventasis Pranciškus, kuriame jis matė būsimąjį pasaulį, bet turi, vadovaudamasis sveiku realizmu ir dvasine drąsa, kuo labiau įgyvendinti Kalno pamokslą, kuris šventajam Pranciškui buvo taisyklė, ir kartu atsižvelgti į gimtosios nuodėmės paženklinto žmogaus ribotumus.

Tad matome, kad valdyti šventajam Bonaventūrai reiškę ne tiesiog veikti, bet pirmiausia mąstyti ir melstis. Jo vadovavimas visada rėmėsi malda ir mąstymu; visi jo sprendimai kyla iš apmąstymo, iš maldos apšviesto mąstymo. Bonaventūros artimas ryšys su Kristumi visada lydėjo jo kaip generalinio ministro darbą, todėl jis sukūrė keletą teologinių – mistinių raštų, nusakančių jo vadovavimo dvasią ir liudijančių ketinimą vadovauti ordinui vidujai, tai yra ne vien įsakymais ir struktūromis, bet vedant ir į Kristų kreipiant sielas.

Iš šių jo raštų, atskleidžiančių jo valdymo dvasią ir parodančių kelią, kuriuo turėtų žengti tiek individas, tiek bendruomenė, norėčiau paminėti tik vieną, jo pagrindinį veikalą *Itinerarium mentis in Deum*, savotišką mistinės kontempliacijos „vadovėlį“. Jis buvo sukurtas gilaus dvasingumo vietoje – ant La Vernos kalno, kur šventasis Pranciškus gavo stigas. Įžangoje autorius aiškina aplinkybes, paskatinusias parašyti šį veikalą: „Ten, kai mąstydamas svarščiau kai kuriuos sielos kili- mo pas Dievą kelius, be kita ko, prisiminiau stebuklą, atsitikusį pačiam palaimintajam Pranciškui toje vietoje, tai yra serafo regėjimą su sukryžiuotais kaip Nukryžiuotasis sparnais. Apie tai svarstant, man iškart pasidarė aišku, kad ši vizija gali vaizduoti paties tėvo pakilimą kontempliuojant [Nukryžiuotąjį] ir kelią, kuriuo prie šio [pakilimo] einama“ (*Itinerarium mentis in Deum*, Pratarmė 2).

Taip šeši serafo sparnai ima simbolizuoti šešis etapus, laipsniškai vedančius žmogų prie Dievo pažinimo per pasaulio ir kūrinių stebėjimą, per sielos ir jos gebėjimų tyrimą iki pat visiško susivienijimo su Trejybe per Kristų sekant šventuoju Pranciškumi. Paskutiniai šventojo Bonaventūros *Itinerarium* žodžiai, kuriais atsakoma į klausimą, kaip pasiekti šią mistinę bendrystę su Dievu, turėtų giliai įkristi į širdį: „Jei klaustum, kaipgi tai (mistinė bendrystė su Dievu) atsitinka, klausinėk malonę,

ne mokslą, troškimą, ne mąstymą, maldos dejonę, ne knygų studijas, sužadėtinį, ne mokytoją; Dievą, ne žmogų, miglą, ne aiškumą, ne šviesą, bet visa uždegančią ir į Dievą proveržių patepimu ir karščiausiais jausmais perkeliančią ugnį. <...> Tad mirkime ir ženkite į miglą, tyla užklokime rūpesčius, geismus ir vaizdinius, kartu su Kristumi pereikime iš šio pasaulio pas Tėvą, kad, kai Tėvas mums pasirodys, kartu su Pilypu tartume: ir mums bus gana“ (Ten pat, VII, 6).

Brangūs bičiuliai, priimkime šventojo Bonaventūros, *doctor seraphicus*, kvietimą ir leiskimės į dieviškojo Mokytojo mokyklą, įsiklausykime į jo gyvenimo ir tiesos žodžius, ataidinčius giliausioje sielos gilumoje. Apvalykime savo mąstymą ir veiklą, kad jis galėtų mums gyventi, o mes galėtume išgirsti jo dieviškąjį balsą, traukiantį mus prie tikrosios laimės.

Apie Bonaventūrą Banjoredžietį (III)

2010 m. kovo 17 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Tęsdamas praėjusio trečiadienio apmąstymus, šįryt su jumis norėčiau pagilinti kitus šventojo Bonaventūros Banjoredžiečio mokymo aspektus. Šis iškilus teologas vertas stovėti greta kito labai didelio mąstytojo, savo amžininko Tomo Akviniečio. Abu tyrinėjo Apreiškimo slėpinius ir, vertindami proto galias, išplėtojo vaisingą tikėjimo ir proto dialogą, paženklinusį krikščioniškuosius viduramžius ir padariusį juos tikėjimo bei bažnytinio atsinaujinimo amžiumi, taip pat didelio intelektualinio gyvumo epocha, kuri dažnai nepakankamai įvertinama. Siūlosi ir kiti panašumai: tiek pranciškonas Bonaventūra, tiek dominikonas Tomas priklausė elgetaujantiems ordinams, kurie – apie tai priminiau ankstesnėse katechezėse – XIII a. savo dvasiniu šviežumu atnaujino visą Bažnyčią ir patraukė daug sekėjų. Abu taip uoliai, aistringai ir degdami meile tarnavo Bažnyčiai, kad net buvo pakviesti dalyvauti visuotiniame Liono Susirinkime 1274-aisiais, jų abiejų mirties metais: Tomas mirė keliaudamas į Lioną, Bonaventūra – per Susirinkimą. Net Šv. Petro aikštėje jų statulos stovi viena priešais kitą: žiūrint nuo Vatikano bazilikos fasado jos abi stovi kolonados priekyje – viena kairėje, kita dešinėje. Nepaisant šių aspektų, abiem didiesiems šventiesiems galime priskirti dvi skirtingas filosofines ir teologines paieškos prieigas, parodančias ir vieno, ir kito mąstymo originalumą ir gilumą. Norėčiau kelis iš tų skirtumų pabrėžti.

Pirmasis skirtumas susijęs su teologijos sąvoka. Abu Bažnyčios mokytojai kelia klausimą, koks mokslas yra teologija – praktinis ar teorinis, spekuliatyvinis. Šventasis Tomas apmąsto du galimus, vienas kitam priešingus atsakymus. Pirmasis štai toks: teologija yra tikėjimo apmąstymas, o tikėjimo tikslas – kad žmogus taptų geras, gyventų pagal Dievo valią. Tad teologija turėtų siekti vesti teisingu, geru keliu, vadinasi, ji iš pagrindų praktinis mokslas. Kita pozicija byloja: teologija siekia pažinti Dievą. Esame Dievo kūriniai, Dievas pranoksta mūsų veiklą. Tinkamai elgiamės dėl Dievo veikimo mumyse. Vadinasi, iš esmės kalbama ne apie mūsų darbą, bet apie Dievo pažinimą, ne apie mūsų veikimą. Šventasis Tomas daro išvadą: teologija apima abu aspektus: ji teorinė ir stengiasi vis labiau pažinti Dievą; ji taip pat praktinė, siekia mūsų gyvenimą kreipti į gera. Tačiau egzistuoja pažinimo primatas: pirmiausia turime pažinti Dievą, tik paskui eina veikimas pagal Dievo valią (*Summa theologiae* Ia, q. 1, art. 4). Tas pažinimo primatas praktikos atžvilgiu yra reikšmingas šventojo Tomo pamatinės krypties momentas.

Šventojo Bonaventūros atsakymas labai panašus, tačiau akcentai sudėlioti kitaip: kaip ir šventajam Tomui, Bonaventūrai irgi žinomi tie patys argumentai vienos ir kitos pakraipos naudai, tačiau atsakinėdamas į klausimą, ar teologija yra praktinis ar teorinis mokslas, jis daro trejopą perskyrą – alternatyvą tarp „teorinio“ (pažinimo primatas) ir „praktinio“ (praktikos primatas) išplečia pridurdamas trečią laikyseną, kurią vadina „išmintinga“, ir teigdamas, jog išmintis apima abu aspektus. Jis tęsia: išmintis siekia kontempliacijos (kaip aukščiausios pažinimo formos) ir siekia „ut boni fiamus“ – kad taptume geri, pirmiausia: tapti geram (plg. *Breviloquium*, Prologus, 5). Tada priduria: „Tikėjimas yra prote taip, kad sukelia jausmą. Pavyzdžiui: pažinimas, kad Kristus mirė „dėl mūsų“, nelieka grynu pažinimu, bet neišvengiamai virsta jausmu – meile“ (*Proemium in I Sent.*, q. 3).

Tokia pačia linkme rutuliojasi ir teologijos, kaip tikėjimo racionalaus ir metodiško apmąstymo, gynyba. Šventasis Bonaventūra išvardija kelis argumentus, nukreiptus prieš užsiiminėjimą teologija, galbūt tuo metu paplitusius tarp kai kurių pranciškonų brolių ir gyvuojančius dar ir mūsų dienomis: protas tikėjimą ištuštintų, prievartautų Dievo žodį (plg. Šv. Pranciškaus Asyžiečio laiškas šventajam Antanui Paduviečiui). Į šiuos prieš teologiją nukreiptus argumentus, atkleidžiančius pačioje teologijoje glūdinčius pavojus, šventasis atsako: tiesa, kad teologija galima užsiiminti arogantiškai, jog protas gali būti išpuikęs ir kelti save aukščiau už Dievo žodį. Tačiau tikroji teologija, tikros ir geros teologijos racionalus darbas kyla

iš kitokio šaltinio, ne iš proto puikybės. Kas myli, tas trokšta mylimąjį vis geriau ir labiau pažinti; tikroji teologija pasitelkia ne puikybės motyvuojamą protą ir jo ieškojimus, „sed propter amorem eius cui assentit, bet yra motyvuojama meilės tam, kuriam davė savo pritarimą“ (*Proemium in I Sent.*, q. 2), ir nori geriau pažinti mylimąjį – štai tokia yra pamatinė teologijos intencija. Tad šventasis Bonaventūra galiausiai apsisprendžia meilės primato naudai.

Taigi šventasis Tomas ir šventasis Bonaventūra skirtingai apibrėžia galutinę žmogaus paskirtį, jo visišką laimę: šventajam Tomui aukščiausias tikslas, į kurį krypta mūsų troškimas, yra Dievo regėjimas. Šiame paprastame Dievo regėjimo akte išsisprendžia visos problemos: esame laimingi, nieko kito nebereikia.

O šventajam Bonaventūrai galutinė žmogaus paskirtis yra Dievą mylėti, jo ir mūsų meilei susitinkant ir susivienijant. Jam tai tinkamiausias mūsų laimės apibrėžimas.

Laikydami šios linijos, taip pat galime pasakyti, kad aukščiausia kategorija šventajam Tomui yra tiesa, o šventajam Bonaventūrai – gėris. Būtų klaidinga abu šiuos atsakymus laikyti vienas kitam prieštaraujančiais. Abiem tiesa yra ir gėris, o gėris – ir tiesa. Regėti Dievą yra mylėti, o mylėti yra regėti. Tai vieno bendro pamatinio požiūrio du skirtingi akcentai. Iš abiejų akcentų išsirutuliojo įvairios tradicijos ir dvasingumo rūšys, taip parodydamos tikėjimo vaisingumą, jo raiškos įvairovę.

Grįžkime prie šventojo Bonaventūros. Akivaizdu, kad jo teologijos, kurios pavyzdį ką tik pateikiau, savitą akcentą galima paaiškinti remiantis pranciškoniška charizma: Asyžiaus *Poverello* už ano meto intelektualinių diskusijų ribų visu savo gyvenimu parodė meilės primatą; jis buvo gyva ir įsimylėjusi Kristaus ikona ir taip savo amžiuje sudabartino Viešpaties pavidalą – įtikinėjo savo amžininkus ne žodžiais, bet savo gyvenimu. Visuose šventojo Bonaventūros kūrinuose, kaip tik moksliniuose, scholastiniuose veikaluose, tas pranciškoniškas įkvėpimas jaučiamas ir aptinkamas, tai yra matyti, kad jis mąsto remdamasis susitikimu su Asyžiaus *Poverello*. Tačiau norėdami suprasti, kaip konkrečiai išsirutuliojo „meilės primatas“, iš akių turime neišleisti dar vieno šaltinio – raštų vadinamo Pseudodionizo, VI a. sirų teologo, prisidengusio Dionizo Areopagito slapyvardžiu, nurodančiu mums asmenybę iš *Apaštalu darbų* (plg. 17, 34). Šis teologas sukūrė liturginę ir mistinę teologiją, daug kalbėjo apie įvairius angelų rangus. Jo raštai IX a. buvo išversti į lotynų kalbą; šventojo Bonaventūros laikais – XIII a. radosi nauja

tradicija, patraukusi šventojo ir kitų teologų dėmesį. Šventąjį Bonaventūrą ypač sudomino du dalykai.

1. Pseudodionizas kalba apie devynis rangus angelų, kurių vardus surado Rašte ir paskui juos savaip surikiavo nuo paprastų angelų iki serafų. Šventasis Bonaventūra tuos angelų rangus aiškina kaip kūrinio artėjimo prie Dievo pakopas. Tad jie gali vaizduoti ir žmogaus kelią, kopimą aukštyn bendrystės su Dievu link. Šventasis Bonaventūra neabejoja: šventasis Pranciškus Asyžietis priklauso serafų, aukščiausiajam, rangui – serafų chorui, tai yra jis yra gryna meilės ugnis. Ir tokie turėtų būti pranciškonai. Tačiau šventasis Bonaventūra tikriausiai žinojo, jog šios galutinės priartėjimo prie Dievo pakopos neįmanoma išsprauti į jokią teisinę tvarką ir kad ji visada yra ypatinga Dievo dovana. Todėl pranciškonų struktūra yra kuklesnė, realistiškesnė, tačiau ji turi nariams padėti vis labiau artėti prie serafiškosios grynosios meilės egzistencijos. Praėjusį trečią dieną kalbėjau apie šią blaivaus realizmo ir evangelinio radikalumo sintezę mąstyme ir veikloje.

2. Tačiau šventasis Bonaventūra Pseudodionizo raštuose atrado dar vieną, sau dar svarbesnį elementą. Augustino galutinė pažinimo kategorija yra *intellectus*, regėjimas protu ir širdimi, o štai Pseudodionizas žengia vienu žingsniu toliau: kopiant pas Dievą galima pasiekti tašką, kai protas nebemato. Tačiau proto naktyje visuomet vis dar mato meilė – ji regi tai, kas protui lieka neprieinama. Meilė pranoksta protą, ji regi daugiau, giliau įsiskverbia į Dievo slėpinį. Šventąjį Bonaventūrą toks požiūris, sutampantis su jo pranciškoniškuoju dvasingumu, sužavėjo. Kaip tik tamsioje Kryžiaus naktyje, kai protas neberegė, o regi meilė, į dienos šviesą išnirio visa dieviškosios meilės didybė. Baigiamieji jo *Itinerarium mentis in Deum* žodžiai gali pasirodyti kaip perdėta pamaldumo be turinio išraiška, tačiau skaitomi šventojo Bonaventūros Kryžiaus teologijos šviesoje atskleidžia pranciškoniškaį dvasingumą: „Jei klaustum, kaipgi tai atsitinka (mistinė bendrystė su Dievu), klausinėk malonę, ne mokslą, troškimą, ne mąstymą, maldos dejones, ne knygų studijas, <...> ne šviesą, bet visa uždegančią ir į Dievą proveržių patepimu ir karščiausiais jausmais perkeliančią ugnį“ (VII, 6). Visa tai nei antiintelektualu, nei antiracionalu: tai suponuoja proto kelią, tačiau pranoksta jį meilėje nukryžiuotam Kristui. Taip perkeisdamas Pseudodionizo mistiką, šventasis Bonaventūra davė pradžią didžiai mistinei srovei, smarkiai pakėlusiai ir nuvaliusiai žmogaus dvasią: ji yra žmogaus dvasios istorijos viršūnė.

Ši Kryžiaus teologija, gimusi iš Pseudodionizo teologijos ir pranciškoniškojo dvasingumo susitikimo, ne-

turi leisti mums užmiršti, kad šventasis Bonaventūra su šventuoju Pranciškumi Asyžiečiu dalijasi ir meile kūriniam, džiaugimusi Dievo kūrinijos grožiu. Čia pacituosiu sakinį iš pirmojo *Itinerarium* skyriaus: „Tad aklas tas, kurio neapšviečia toks kūrinys spindesys, kurčias, kurio nepažadina tokie šūksniai, nebylys, kuris nešlovina Dievo dėl visų šių darbų, kvailas, kuris iš tokių nuorodų nepastebi Pirmojo Prado“ (I, 15). Visa kūrinija garsiu balsu kalba apie Dievą, apie gerą ir gražų Dievą, kalba apie jo meilę.

Tad šventajam Bonaventūrai visas mūsų gyvenimas yra *itinerarium*, piligriminė kelionė – kopimas pas Dievą. Tačiau vien savo jėgomis ligi Dievo aukštumų užlipti neįstengiame, pats Dievas turi mums padėti, turi „traukti“ mus aukštyn. Todėl reikalinga malda. Malda, pasak šventojo, yra išaukštinimo motina ir versmė – *sursum actio*, pasak Bonaventūros, veiksmas, nešantis viršun. Todėl užbaigsiu malda, kuria prasižada jo *Itinerarium*: „Tad melskimės ir sakykime savo Viešpačiui Dievui: *vesk mane savo keliu, Viešpatie, juo ištikimai pas tavo eisiu, tesidžiaugia mano širdis, kad tavo vardo bijotų*“ (I, 1).

Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas
Luigi BONAZZI

Kalba per priėmimą popiežiaus Benedikto XVI penktųjų išrinkimo metinių proga apaštališkojoje nunciatūroje Vilniuje

2010 m. balandžio 23 d.

Mieli bičiuliai,

pasiklausius Vilniaus katedros choro, kuris savo nuostabiu giedojimu pradėjo šį mūsų susitikimą Popiežiaus šventės proga, norėčiau, kad ir mano žodžiai būtų kaip giesmė, tik žinau, kad jos skambėjimas bus daug kuklesnis.

Dėkoju jums visiems už dalyvavimą, kuris man yra nepaprastai malonus. Ypatingai dėkoju Lietuvos Valdžios atstovams Ministrui Pirmininkui Andriui Kubiliui ir jo žmonai Rasai, savo draugams Ambasadoriams bei jų bendradarbiams ir, žinoma, iš visos širdies broliškai dėkoju Lietuvos vyskupams, ypač Kardinolui Audriui Juozui Bačkiui, Vyskupų Konferencijos pirmininkui

Arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui, mieliems kuni-
gams, vienuoliams ir vienuolėms, katalikiškų judėjimų,
asociacijų ir organizacijų atstovams, kultūros pasaulio
bei žiniasklaidos žmonėms ir visiems bičiuliams... Tad
kuo nuoširdžiausiai sveikinu visus čia susirinkusius.

Popiežiaus šventė mus suburia aplink mylimą Bene-
dikto XVI asmenį. Visai neseniai, balandžio 16 d., jam
sukako 83 metai, o balandžio 19 d. jis šventė penktą-
sias išrinkimo Popiežiumi metines. Su malonumu pri-
simenu tą 2005 m. balandžio 19 d. vakarą, kai 18 val.
15 min. centriniame Šv. Petro bazilikos balkone pasi-
rodė šviesus, besišypsantis, atviras ir nuginkluojantis
kardinolo Josepho Ratzingerio, garbingo kilnios Vo-
kietijos sūnaus, tapusio Benediktu XVI, veidas. Tada jis
pasakė: „*Brangūs broliai ir seserys, po didžiojo Popiežiaus
Jono Pauliaus II garbingieji Kardinolai išrinko mane – pa-
prastą ir nuolankų Viešpaties vynuogyno darbininką. Mane
ramina tai, kad Viešpats moka darbuotis bei veikti ir per ne-
tobulus įrankius, bet pirmiausia pasivedu jūsų maldoms.*“

Per šiuos penkerius metus Benediktas XVI – nuolan-
kus, bet nepailstantis Viešpaties vynuogyno darbinin-
kas – neabejotinai visiems padarė įspūdį savo nepa-
prasta kultūra, bet, ko gero, dar labiau savo subtiliu
žmogiškumu: jo meilumas ir romumas, jo gebėjimas
„būti viskuo“ sutinkamiems žmonėms, ne tik savo
bendradarbiams, bet ir tiems, kuriems skiria vos keletą
akimirklų, jo išsiklausymas ir jo kalbėjimas leidžia jausti
jį kaip tikrą draugą.

Todėl, nors iš prigimties Benediktui XVI yra svetima
siekti pripažinimo, jis yra populiarus ir mylimas Popie-
žius. Jis pats atskleidė to paslaptį: „*paklusnumas tiesai, o
ne viešosios nuomonės diktatūrai*“. Tiesai, kuri visada yra
sujungta su meile, nes vykdyti teisingumą mylint – tai
krikščioniškosios egzistencijos pagrindinė taisyklė.

Benediktas XVI rodo ryškų pavyzdį, kaip vykdyti
„tiesą meilėje“, vadovaudamas Bažnyčiai, spren-
džiančiai skaudžią seksualinio išnaudojimo, kurio
kaltininkai yra Bažnyčios vyrai, problemą. Tai parodo
nuginkluojantis Laiško Airijos katalikams atvirumas.
Taip pat Bažnyčios pastangos išaiškinti šiuos baisius
nusikaltimus, pradedant pripažinimu to, kas yra
įvykę, susirūpinimu dėl aukų ir jų atžvilgiu atliktų
veiksmų padarinių. Vykstant paradoksaliai subtilios,
o kartais ir ne tokios subtilios agresijos, kurstomos
ne vieno spaudos organo ir viešosios nuomonės kū-
rėjų, kampanijai prieš šį popiežių, kurio neabejotinas
nuopelnas yra skaidrumas įžeidimų akivaizdoje, Be-
nediktas XVI atsiliepė taip: „puolami pasaulio, kuris
kalba apie mūsų nuodėmes, matykime, kad atgaila
yra malonė ir kad iš tiesų būtina atgailauti, tai yra

pripažinti, kur esame suklydę savo gyvenime“. Net ir
neteisingame puolime, nukreiptame prieš Bažnyčią,
Benediktas XVI įžvelgia kančios, kuri gali vesti į apsi-
valymą ir atsinaujinimą, malonę.

Manau, kad Benedikto XVI pavyzdys ir stilius gali
būti paraginimas mums visiems be išimties. Kai žvel-
giate į pasaulį, kuriame gyvename, nelabai turime
kuo pasidžiaugti. Pastebime ritimąsi žemyn diena iš
dienos tiek viešame, tiek privačiame gyvenime, ir tai
jau siekia susirūpinimą keliantį lygį. Bet labiausiai ne-
ramina tai, kad individualizmas ir reliatyvizmas, kurį
nori prievarta primesti tam tikra kultūra, galiausiai
ima griauti mūsų visuomenės, moralinės atsakomy-
bės, bendrų sumanymų pamatus. Neišvengiamai kyla
klausimas: ar pajėgsime vėl pakilti? Tikiu, kad visi
suvokiame, jog reikia ne paviršutiniškų pertvarkymų,
bet dvasinio ir moralinio atsivertimo. Krizė yra gili,
dėl to reikalingos ir gilios permainos, pradedant sąži-
nės atsinaujinimu.

Šiuos savo pamąstymus baigiu, grįždamas prie bran-
gaus Benedikto XVI asmens, kuriam skirta ši šventė.
Paskutiniuose savo Enciklikos apie viltį puslapiuose
jis rašo: „*Gyvenimas atrodo it plaukimas per dažnai tam-
siają ir audringą istorijos jūrą, beiėskant kelią mums rodan-
čių žvaigždžių. Tikrosios mūsų gyvenimo žvaigždės yra
teisingai gyventi mokėję žmonės. Jie yra vilties šviesuliai.
Žinoma, pati šviesa, saulė, patekėjusi virš visų istorijos
tamsybių, yra Jėzus Kristus. Bet kad jį atrastume, mums
reikia ir artimų šviesulių – žmonių, dovanojančių šviesą
iš šviesos ir taip rodančių kryptį, kuria turėtume plaukti*“
(*Spe salvi*, 49). Norėčiau kiekvienam iš jūsų ir visiems
mums palinkėti būti gyvenimo kelionėje „žvaigžde“. Žvaigžde,
kuri šviečia ir šildo, kuri nušviečia gyveni-
mą ir sušildo širdį tų, kuriuos sutinkame ir kurie yra
šalia mūsų. Tuomet kelionė per istorijos jūrą visiems
taps ramesnė ir džiugesnė. Dėkoju jums. Ir telaimina
Dievas mus ir mūsų Lietuvą!

Viešnagė Maskvoje

Velykinės savaitės pradžioje Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius viešėjo Maskvoje. Tris dienas – balandžio 6–8 d. – trukusios viešnagės metu aplankyta Maskvoje gyvenanti lietuvių katalikų bendruomenė. Balandžio 6 d. arkivyskupas su šia bendruomene šv. Mišiose meldėsi tėvynės laisvės intencija prisimenant kovo mėnesį minėtą Nepriklausomybės dvidešimtmetį. Po šv. Mišių arkivyskupas pabendraavo su lietuvių bendruomene, kuri, kaip sakė sugrįžęs į Lietuvą, stebino šiluma ir dvasios giedra.

Viešnagės metu arkiv. S. Tamkevičius susitiko su aukščiausiais Rusijos Stačiatikių Bažnyčios hierarchais. Ganytoją iškilmingų pietų, surengtų Velykų, Marijos Apreiškimo iškilmių bei patriarcho Tichono paminėjimo progomis, pakvietė bei juose dalyvavusiems aukštiems dvasininkams bei kitiems garbingiems svečiams pristatė Maskvos ir visos Rusijos patriarchas Kirilas. Taip pat įvyko atskiras arkiv. S. Tamkevičiaus ir Stačiatikių Bažnyčios išorinių ryšių departamento vadovo metropolito Ilariono susitikimas. Draugiškame pokalbyje pasikeista nuomonėmis apie dabartinę abiejų Bažnyčių situaciją, bendradarbiavimo galimybes. Arkivyskupas susitiko ir su Šventojo Sosto nuncijumi Rusijai arkivyskupu Antonio Mennini.

-kait-

Paskyrimas

Kun. **Rimantas Pranskaitis** paskirtas Šiaulių vyskupijos šeimos centro ir Šiaulių universiteto kapelionu, Šiaulių vyskupijos pasirengimo Santuokos sakramentui dekanatuose koordinatoriumi ir Šiaulių Šv. apašt. Petro ir Pauliaus katedros parapijos rezidentu. –Š–

Šiluvoje Dievo gailėstingumui maldoje pavesti lenkų tautos žuvusieji

Balandžio 13-ąją Šiluvoje susirinkę ir Marijos dieną šventę gausūs pilgrimai,

Lietuvos Vyskupų Konferencija

Ar Sveikatos apsaugos ministerija gerbia sąžinės laisvę?

2010 04 15

„Respublikos“ dienraštyje 2010 04 12 buvo publikuotas Aidos Valinskienės straipsnis „Medikai abortų galės nebedaryti“, kuriame kai kurie teiginiai klaidina visuomenę. Taip pat minėtame straipsnyje cituojami sveikatos apsaugos viceministrės Noros Ribokienės teiginiai kelia abejonių, ar Sveikatos apsaugos ministerija ketina gerbti pamatines žmogaus teises.

Sąžinės ir religijos laisvė yra fundamentali žmogaus teisė, kurios neužtikrinus neįmanoma laisva demokratinė visuomenė. Daugelis valstybių gerbia šią teisę, numatydami savo įstatymuose teisę gydytojams atsisakyti atlikti nėštumo nutraukimo procedūras, jei tai prieštarauja jų sąžinei ar religiniams įsitikinimams. Susitikime su Vyriausybės atstovais Lietuvos Vyskupų Konferencija pabrėžė būtinybę Lietuvos įstatymuose įtvirtinti nuostatą, jog gydytojai turi teisę atsisakyti atlikti nėštumo nutraukimo procedūras, jei tai prieštarauja gydytojų sąžinei ar religiniams įsitikinimams. Buvo aptarti tie nėštumo nutraukimo atvejai, kuomet nėštumą siekiama nutraukti, kai nėra realaus pavojaus moters gyvybei. Lietuvos Vyskupų Konferencija siūlo papildyti Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymą nuostata, kad „gydytojas turi teisę atsisakyti atlikti nėštumo nutraukimo (aborto) procedūras bei su jomis susijusius veiksmus, jei tai prieštarauja jo sąžinei ar religiniams įsitikinimams ir nekelti realaus pavojaus paciento gyvybei“. Šią išlygą numatyti įstatyme pasiūlyta atsižvelgiant, be kita ko, ir į Teisingumo ministerijos pastabas, kad „religija ar tikėjimu negali būti pateisinamas įstatymų nevykdymas“.

Lietuvos akušerių ir ginekologų etikos kodeksas numato galimybę atsisakyti atlikti nėštumo nutraukimo procedūras. Tačiau šis dokumentas nėra įstatymas ir pati nėštumo nutraukimo procedūra savaime nėra laikoma prieštaraujanti kodeksui. Neįtvirtinus įstatyme nuostatos, numatančios dėl sąžinės ar religinių įsitikinimų atsisakyti tam tikrais atvejais atlikti nėštumo nutraukimo procedūras, nebūtų užtikrinta tikėjimo ir sąžinės laisvė. Todėl „Respublikos“ dienraštyje publikuotame straipsnyje peršama mintis, kad įstatymą siūlyta papildyti todėl, kad „Vyskupų Konferencijos atstovų manymu, mūsų visuomenė nėra ganėtinai brandi“, neatitinka tikrovės. Atkreiptinas dėmesys, kad daugelyje Europos Sąjungos valstybių, įskaitant valstybes, kuriose vyrauja liberalus požiūris į nėštumo nutraukimą, įstatymuose yra įtvirtintos nuostatos, leidžiančios atsisakyti atlikti nėštumo nutraukimo procedūrą, jei tai prieštarauja gydytojo sąžinei ar religiniams įsitikinimams. Tokios nuostatos yra įtvirtintos Danijos, Prancūzijos, Jungtinės Karalystės ir daugelio kitų valstybių įstatymuose.

Taip pat skaitytojus klaidina straipsnio teiginys, kad „Sveikatos apsaugos ministerijai (SAM) dabar tenka sukti galvą, kaip užtikrinti, kad galbūt vienintelis gydytojas rajone vis dėlto sugebėtų atlikti abortą moteriai, kuri pastojusi atsidūrė ties mirties riba.“ Kaip jau minėta, siūloma įstatymo išlyga dėl sąžinės ir religijos įsitikinimų kalba apie atvejus, kuomet paciento gyvybei nekyla realaus pavojaus. Todėl peršama mintis, kad įgyvendinus siūlymus, garantuojančius gydytojų sąžinės ir tikėjimo laisvę, kils pavojus moterų gyvybei, niekuo nepagrįsta ir klaidinanti. Lietuvos Vyskupų Konferencija puikiai supranta, kad gydytojas turi mokėti atlikti visas reikalingas medicinines procedūras,

kuomet iškyla pavojus motinos gyvybei. Taip pat ir besimokantiems šios specialybės studentams turi būti sudarytos atitinkamos sąlygos ir galimybės ne tik teoriškai, bet ir praktiškai išmokti atlikti visas gydytojiui akušeriui-ginekologui reikalingas mokėti medicininės procedūras taip, kad reikalingų įgūdžių įgijimas neprieštarautų jo sąžinei ir religiniams įsitikinimams.

Kita vertus, susirūpinimą kelia straipsnyje išsakytas viceministrės N. Ribokienės teiginys, jog ministerija siūlys įstatymo pataisose numatyti, „kad gydytojas, kuris atsisako suteikti tokią paslaugą, privalės nurodyti pacientei kitą gydytoją, kuris ją suteiks“. Atrodo, kad ministerija siekia bent netiesiogiai priversti gydytojus nusižengti savo sąžinei ir religiniams įsitikinimams, padarant juos atsakingus už aborto „paslaugos“ suteikimo užtikrinimą. Susidaro įspūdis, jog ministerija, nepaisydama gydytojų sąžinės ir tikėjimo laisvės, siekia užtikrinti aborto kaip šeimos planavimo „paslaugos“ ir šias paslaugas teikiančio tinklo egzistavimą. Kyla pagrįsti klausimai, ar viceministrės išsakyta pozicija reiškia, kad neindikacinis (nesant pavojaus moters gyvybei ir sveikatai) nėštumo nutraukimas yra valstybinės sveikatos apsaugos politikos prioritetas? Ar Sveikatos apsaugos ministerijos požiūriu nėštumas yra liga, kurios „gydymas“ abortu turi būti užtikrinamas valstybės bet kokia kaina, nepaisant gydytojų sąžinės, tikėjimo ir moralinių įsitikinimų? Galiausiai, ar Sveikatos apsaugos ministerija gerbia ir rimtai traktuoja sąžinės ir tikėjimo laisvę, kuri yra viena iš universalių ir pamatinių visuotinai pripažįstamų žmogaus teisių?

Vargu ar galėsime laikyti Lietuvą laisva valstybe, jei religijos ir sąžinės laisvė bus aukojama tam, kad valstybiniu lygmeniu būtų garantuojamos etiniu požiūriu nepriimtinos „paslaugos“, neturinčios nieko bendro su gyvybės apsauga ir ligos gydymu.

-lvks-

Dievo Gailestingumo savaitė

Balandžio 4–11 d. Vilniaus Dievo Gailestingumo šventovėje vyko Dievo gailestingumo savaitės renginiai. Nuo Didžiojo ketvirtadienio iki Gailestingumo sekmadienio šventovėje buvo galima melstis visą parą. Tarp šv. Mišių adoruotas Švč. Sakramentas. Visą savaitę šventovėje vyko naktinė Švč. Sakramento adoracija. Lietuvių ir lenkų kalbomis aukotose šv. Mišiose gausiai dalyvavo tikintieji. Kiekviena diena turėjo specialią temą pagal Dievo Gailestingumo litaniją.

Balandžio 5 d. vidudienio šv. Mišias aukojo Vilniaus arkivyskupijos vyskupas emeritas Juozas Tunaitis. Homilijoje vyskupas pabrėžė Jėzaus pergalę, kuri mums ateina per kryžių. Jėzaus mirtis – tai naujo gyvenimo sėkla, dauginanti pradžią kiekvienam, kas tik laikosi Gerosios Naujienos. Kristus parodė savo meilę ir atleidimą, kai buvome nusidėję, nors žinome, kaip sunku atleisti priešams, tiems, kurie mus skaudina ir skriaudžia. Per Bažnyčią Dievas ir toliau skelbia gailestingumą, kad laimėtume amžinąjį gyvenimą. Dievas per šventuosius kreipiasi į nuodėmėse skęstantį pasaulį, kad žmonės galėtų atsigręžti į Dievą. Kadaise Dievas pasirinko kalbėti per šv. Margaritą Alakok, o Vilniuje prabilo per šv. Faustiną. Dievo žinia ta pati, skirta kiekvienai žmonių kartai: mylėti ir atleisti. Tai žmonių pašaukimo dalis.

Pirmąjį Gailestingumo savaitės vakarą nuo Aušros Vartų Gailestingumo Motinos koplyčios kelių krikščioniškų konfesijų tikintieji su degančiomis žvakėmis

arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus paraginti, meldėsi prašydami Viešpaties gailestingumo visoms baisiosios katastrofos aukoms, skaudžią netektį išgyvenančiai lenkų tautai.

„Išgyvename didžiulį skausmą dėl Lenkijos valstybės tragedijos“, – sakė pamaldoms vadovavęs arkivyskupas, primindamas ir tragišką prieš 70 metų Katynėje įvykusį Lenkijos istorijos įvykį.

„Žuvęs prezidentas buvo nuoseklus katalikas ir darė viską, kad jo tautoje būtų gerbiamos evangelinės vertybės, kurios modernioje Europoje dažnai yra ignoruojamos. Kai šventėme Šiluvos jubiliejų šis Lenkijos prezidentas parašė gražų sveikinimą, kurį atvežė jo kapelionas, taip pat žuvęs lėktuvo katastrofoje. Paveskime Dievo gailestingumui žuvusiuosius ir gilų sielvartą išgyvenančią Lenkiją“, – kvietė arkiv. S. Tamkevičius savo pamokslė.

Šv. Mišias koncelebravo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, 40 kunigų. Tarp jų buvo sidabrinį kunigystės jubiliejų šventusieji kunigai, to paties Kauno kunigų seminarijos kurso draugai. Šį kursą prieš 25-erius metus baigė 20 kunigų – Jonas Ivanauskas, Petras Baniulis, Jonas Bučelis, Feliksas Čiškauskas, Algirdas Daukyns, Alvydas Grabnickas, Vladas Jackūnas, Juozas Klimavičius, Aleksandras Milašius, Vytautas Petrauskas, Vytautas Rudis, Edvardas Minkevičius, Valerijus Rudzinskas, Aurelijus Simonaitis, Jonas Ulickas, Tadeusas Vallian, Vytenis Vaškelis, Virginijus Veilentas, Aloyzas Volskis, Raimundas Žukauskas.

Sakydamas pamokslą arkivyskupas iškelė ypač didvyrišku gyvenimu pasižymėjusio Kaišiadorių vyskupijos kanauninko, vėliau prelado Stanislovo Kiškio (1900–1995) pavyzdį. Apie šį lietuvių kunigą, jo gelbėtus sužeistus per karą rusų kareivius straipsnį „Lietuvių kunigas gelbėjo nuo mirties mūsų ka-

reivius ir už tai gavo 10 metų lagerio“ yra parašęs ir vienas rusų inteligentas Aleksejus Polikovskis laikraščio „Novaja gazeta“ priede „Gulago tiesa“ (2010 m. kovo 24 d.). Arkivyskupas sakė, kad kun. S. Kiškis, dukart kalintas, rizikavo būti įkalintas ir trečią kartą ir tada galėjo būti nubaustas aukščiausia 15 metų bausme, mat sovietmečiu versdavo į rusų kalbą „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“.

Ganytojas sakė, jog minėtas rusų inteligento straipsnis – geriausias paliudijimas, kokio kunigo visada nori tikintieji. Tikros, pasiaukojamos meilės iš kunigų nori ir Jėzus, kurį mylėti ir sekti kunigai pasižada šventimų dieną. Per pamokslą apgailėstauta, kad laisvės sąlygomis kunigams dirbti nėra lengviau. Jie, netgi ir pats popiežius, nuolat puolami antikristinių jėgų, siekiančių juos palaužti moraliai. Kunigai buvo pavadinti Kristaus kariais, kurie vienybėje su vyskupu turi atsilipti į laiko iššūkius ir nešti Evangelijos šviesą žmonėms.

„Ačiū, vyskupe Jonai, ačiū, broliai kunigai, kurie 25 metus ištikimai tarnaujate Lietuvos žmonėms, ačiū už jūsų uolumą, ačiū, kad esate klusnūs Bažnyčiai, nes be šito jūs prarastumėte būtiną pamatą – eiti, skelbti ir liudyti prisikėlusįjį Kristų“, – užbaigdamas pamokslą sakė arkiv. S. Tamkevičius.

-kait-

Kunigystės šventimų paminėjimas

Balandžio 15 d. Kauno Šventojo Kryžiaus (karmelitų) parapijoje paminėtos parapijos kunigo Jono Račaičio ir jo kurso draugų 47–ųjų kunigystės šventimų metinės. Šv. Mišių liturgijai vadovavo mons. Ignas Jakutis, koncelebravo mons. Petras Meilus, kun. Boleslovas Vaira, kun. Stanislovas Stankevičius, kun. Jonas Babonas, kun. Vytautas Pesliakas, kun. Viktoras Brusokas, kun. Steponas Tunaitis.

Kun. Jonas Račaitis, tikintiesiems pristatydamas savo kurso draugus, kalbėjo:

ėjo Šviesos kelią paskui iškilmingai nešamą Velykų žvakę, kuri priminė Kristų. Tai jau tapo kasmetine šios Gailestingumo savaitės tradicija. Atskiruose sustojimuose buvo skaitomos Evangelijos ištraukos apie prisikėlusį Jėzų, parengti mąstymai ir maldos. Šviesos kelyje dalyvavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras Arūnas Poniškaitis, liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis. Šviesos kelias baigėsi malda Gailestingumo šventovėje. Kardinolas Audrys Juozas Bačkis, užbaigdamas šį maldos kelią, visiems linkėjo kasdienybėje nepristigti gailestingumo, tvirtai laikytis tikėjimo, rūpestingai tarnauti kitiems.

Balandžio 6 d. vidudienio šv. Mišias aukojo Vilniaus arkivyskupijos vyskupas emeritas Juozas Tunaitis. Ganytojas atkreipė dėmesį į tai, kad Dievo gailestingumas amžinas, skirtas kiekvienam žmogui, labai reikalingas visiems klystantiems ir nutolusiems. Dienos tema – „Dievo gailestingume, kuriame esame visi panardinti“.

Balandžio 7 d. vidudienio Eucharistijai vadovavo Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas. Dienos tema – „Dievo gailestingume, mūsų laimės ir džiaugsmo šaltini“. Tą dieną pamokslininkai kalbėjo apie susitakymo teikiamą džiaugsmą. Priėmę Viešpaties gailestingumą žmonės patiria dangaus karalystės skonį, paragauja tų džiaugsmų, kurie laukia amžinybėje.

Balandžio 8 d. vidudienio šv. Mišias celebravo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas. Dienos tema – „Dievo gailestingume, be paliovos su mumis pasiliekančias“. Tą dieną pabrėžta, jog Jėzus per šv. Faustiną kvietė atrasti gailestingumą kaip nuolatinį prieglobstį nusidėjusiems žmonėms.

Balandžio 9 d. vidudienio Eucharistijai vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Dienos tema – „Dievo gailestingume, mus nuteisinantis per Jėzų Kristų“. Homilijoje ganytojas sakė, kad Dievo gailestingumas labiausiai įsikūnijo per Jėzų Kristų, ir ta žinia labiausiai sukrečia žmogų. Per Jėzų Dievas atsiliepia į kiekvieno žmogaus siekius. Dievo gailestingumas išgelbi žmogų, įveda į amžinuosius Tėvo namus. Dievas davė pažadą, jog kas laikysis Viešpaties žodžio, neragaus mirties per amžius.

Balandžio 10 d. šventovėje vidudienio šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ. Homilijoje vyskupas prisiminė popiežiaus Benedikto XVI žodžius, jog pasaulį labiausiai kamuoja ištikusi dvasinė, o ne ekonominė krizė. Atsinaujinimas gali prasidėti nuo įsiklausymo į Dievo Žodį. Jėzus Kristus atėjo ne teisti, bet išgelbėti nusidėjusių žmonių, atverti gyvenimą, kuris apvalytas dieviškuoju gailestingumu. Dievo gailestingumas yra pats tikrasis teisingumas. Ganytojas linkėjo, kad visi taptume panašūs į Dievą gailestingumu, noru padėti, atsinaujinti, keistis, kad visi būtume išgelbėti.

Dievo gailestingumo sekmadienį, balandžio 11-ąją, iškilmingas šv. Mišias aukojo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. „Žvelgdami į pervertą Jėzaus šoną, galime sušukti: „Mano Viešpats ir mano Dievas!“ Ši diena – pasitikėjimo šventė, primenant, kad Dievas ieško mūsų ir kviečia grįžti. Per mūsų tikėjimą Dievas trokšta perduoti gailestingumą šio amžiaus žmonėms. Gailestingume susitinka Dievas ir žmogus. Šis susitikimas – tai mūsų visų vilties šaltinis“, – sakė kardinolas.

Gailestingumo savaitė baigta vakaro šv. Mišiomis, kurias aukojo kun. Julius Sasnauskas OFM. Homilijoje kunigas kalbėjo, jog savais žodžiais neišreikšime

Dievo gailestingumo slėpinio. Tai visada bus kažkas daugiau, nei galime pasakyti. Gailestingumas – tai pasinėrimas į pačias Dievo gelmes. Gailestingumas grumiasi su šventumu, teisingumu. Viešpats neriasi iš kailio, keldamas gailestingumo vėliavą, ši savybė didžiuojasi prieš teisną. Bažnyčia – sutaikinimo ženklas. Per visus laikus Kristaus sekėjų bendruomenė neša sutaikinimo žinią. Dievo gailestingumo ženklai – ligoninės, prieglaudos, našlaičių namai, išgelbėti žydai, nuo maro vaduojamas miestas, pagarbiai laidojami gatvėse mirę žmonės, visi pasirinkusieji šią tarnystę buvo užsikrėtę Dievo gailestingumu. Tai didelė jėga, ateinanti nuo Dievo ir visada liekanti šiurpulinga paslaptimi.

Gailestingumo savaitę kitoms šventovėje aukotoms šv. Mišioms vadovavo įvairių Lietuvos parapijų kunigai. Kiekvieną dieną, trečią valandą po pietų, kai Bažnyčia prisimena Jėzaus mirtį ant kryžiaus, ne tik šventovėje, bet ir šv. Faustinos namelyje Antakalnyje buvo meldžiamasi Gailestingumo vainikėlio malda. Šią trumpą, daugelio tikinčiųjų pamėgtą maldą šv. Faustina per regėjimus paliko pats Jėzus ir kvietė atleidimo žinią paskleisti po pasaulį. Šventovėje taip pat saugomas malonėmis garsėjantis, daugybės piligrimų lankomas Gailestingumo Jėzaus atvaizdas. Prie jo nuolat ir šiais laikais prisegami padėkos ženklai – votai, per kuriuos tikintieji nori padėkoti Dievui už patirtą Viešpaties globą, parodytą gailestingumą, išgyventą atsivertimą.

Malda už lenkų tautą ir jos žuvusiuosius

Balandžio 10 d. pasklidus skaudžiai žiniai apie netikėtą tragišką Lenkijos Respublikos Prezidento bei jo žmonos, taip pat daugybės aukštų šios valstybės valdžios žmonių bei hierarchų žūtį lėktuvo katastrofoje, Lietuvos vyskupai perdavė užuojautą Lenkijos Bažnyčiai, Lenkijos valstybės vadovams bei visiems jos žmonėms. Už žuvusiuosius bei skaudžią netektį patyrusią lenkų tautą Lietuvos žmonės buvo ganytojų paraginti melstis Dievo gailestingumo sekmadienį.

„Šiose Mišiose patikėkime Dievo gailestingumui ne tik prie Katynės žuvusių Lenkijos prezidentą ir jį lydėjusius aukštus asmenis. Patikėkime Dievo gailestingumui bolševikų sušaudytus per 20 tūkst. Lenkijos karininkų, kuriuos prezidentas norėjo pagerbti. Patikėkime Dievo gailestingumui visus, kurie dėl šių tragiškų įvykių labai kenčia“, – sakė Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius per pamokslą Vilniuje, Dievo Gailestingumo šventovėje.

Sekmadienį, prašant Viešpaties gailestingumo ir jo malonės lenkų tautai ištvirti ištikusią tragediją, melstasi daugumoje Lietuvos bažnyčių, kai kur buvo skaitomas Lietuvos vyskupų paraginimas malda palaikyti didį skausmą kenčiančius.

Kauno lenkų bendruomenė drauge meldėsi balandžio 11 d. sekmadienio ryto šv. Mišiose Šventojo Kryžiaus (karmelitų) bažnyčioje. Šv. Mišioms vadovavo kun. Tomasz Pilch OFM Cap., kuris homilijos metu kvietė į bendrą maldą už Lenkijos prezidentą ir kitus žuvusius lėktuvo katastrofoje. Giedojo lenkų bendruomenės choras. Taip pat buvo perskaitytas Lietuvos vyskupų pranešimas, kvietęs melstis už žuvusiuosius, kad Viešpats jiems būtų gailestingas, ir už visą lenkų tautą, prašant Dievo malonės jos žmonėms ištvirti be galo skaudžią netektį, kad Kristaus Prisikėlimas apšviestų ir stiprintų visus šią netekties valandą.

Šiomis intencijomis tris Lietuvoje paskelbto gedulo dienas melstasi ir Kauno arkikatedroje bazilikoje. -ksb, kait-

„1963 m. balandžio 10 d. Kunigų seminarijoje 18 jaunų vaikų gavome kunigų šventimus. Šeši iš jų jau išėję anapilin. Trys tituluoti monsinjorais. Devynis šiandien matote prie šio altoriaus. Nors ir senstame, bet savo tarnyste esame visada ištikimi Dievui.“

Šv. Mišių homilijoje kun. Jonas Babonas papasakojo tikrai nelengvos jų kunigiškos tarnystės kelią. Jis sakė: „Esame ta jungtis, tas tiltas, kuris jungia Dievą ir žmones. Iškentėme sovietmečio represijas, bet nepalūžome. Visada savo tarnyste esame ištikimi Dievui ir tuo didžiuojamės.“

Garbaus amžiaus kunigus nuoširdžiai sveikino parapijos klebonas kun. Renaldas Šumbras, parapijos sumos choras, tikybos mokytojai, ses. Leonė Jakutytė, Neokatechumenų bendruomenės atstovai ir kiti tikintieji. Visi linkėjo ilgiausių metų, sveikatos ir gražios kunigų tarnystės. Parapijos salėje dvasininkai susibūrė pabendrauti prie stalo.

-nk

Jaunimo lyderių seminaras

Balandžio 16–18 d. Kauno arkivyskupijos jaunimo centras kvietė parapijos jaunimą dalyvauti seminare „Ar esu lyderis?“. Penktadienio vakarą, susirinkę iš dešimties arkivyskupijos parapijų, dalyviai susipažino, paskui prisiminė gilius pėdsakus jų gyvenime palikusius žmones bei už juos dėkojo Dievui.

Šeštadienis prasidėjo svarstant lyderio sąvoką. Aiškintasi, kaip sąvoką „lyderis“ atskleidžia žodis „lydėti“. Vėliau apžvelgti lyderiavimo stiliai. Jaunimui pasiūlyta panagrinėti gerai žinomų žmonių – JAV prezidento Barako Obamos, prezidento Valdo Adamkaus, prezidentės Dalios Grybauskaitės bei br. Roger – gyvenimo epizodus ir pasigilinti, kokios jų asmeninės savybės galėjo jiems padėti tapti vadovais.

Po pietų grupelėse dalyviai bandė įvardyti Jėzaus kaip lyderio savybes, o po pertraukėlės turėjo galimybę

išgyventi vieną iš Jėzaus gyvenimo epizodų – kojų plovimą. Dalyviai atrado, kad Jėzus save aiškiai suvokia kaip lyderį – tą, kuris žino savo misiją ir tikslą. Jis kiekvienam sutiktajam yra pasiruošęs pasakyti: „Sek paskui mane.“ Jėzuje atsiskleidžiantis labai aiškus lyderystės pavyzdys: lyderystė yra tarnystė. Geras lyderis pažįsta savo žmones. Jis yra draugas, savo gyvybę už draugus atiduodantis (Jn 15, 13). Jėzus renkasi paskutinę vietą, taip pat ir savo mokinius ragina pasirinkti tarno poziciją. Ne tarno, kuris tarnauja iš baimės ar už tam tikrą atlygį, bet tarno, kuris tarnauja, nes myli. Meilės kelias – tai tarnystės kelias.

Sekmadienį seminaro dalyviai vienas kitam įvardijo gerąsias lyderio savybes, kokiomis jie yra apdovanoti. Paskui dalyvavo šv. Mišiose šv. Jurgio bažnyčioje. Jų metu vienas jaunuolis buvo pakrikštytas, dėl to visi galėjo išgyventi bendruomenišką džiaugsmą, kad jų brolis tapo krikščionimi.

-kajc-

Vadybos seminaras Birštone

Balandžio 16–17 d. Birštone vyko vadybos seminaras, tokius seminarus jau antrus metus rengia „Xpand“. Šis vienas iš penkių numatytų seminarų buvo skirtas Kauno arkivyskupijos dekanatų centrų (šeimos, jaunimo etc.) vadovams. Jame dalyvavo ir po vieną beveik visų vyskupijų atstovą. Iš viso atvyko 33 dalyviai.

Seminare nagrinėta vadovavimo samprata, daugiausia dėmesio skiriant savęs kaip vadovo pažinimui. Mokymus pagal tarptautinės kampanijos „Xpand“ medžiagą vedė Vaida Spangelevičiūtė, kun. Gintaras Vitkus SJ ir kun. Artūras Kazlauskas.

Seminaras vyko Birštono parapijos namuose. Penktadienio vakare kartu su šios parapijos bendruomene drauge buvo švenčiamos šv. Mišios.

-kait-

Atsinaujinimo diena „Dievas išlaisvino mus laisvei“

Balandžio 18 d. VDU Didžiojoje salėje Katalikų bendruomenės „Gyvieji akmenys“ surengta ir Padėkos už laisvę metams skirta Atsinaujinimo diena „Dievas išlaisvino mus laisvei“ sutraukė gausų dalyvių būrį iš visos Lietuvos. Pilnoje tūkstantinėje salėje ypač gausu buvo jaunimo grupių, jaunų šeimų su vaikais. Visa šio renginio programa kviesta įsimąstyti, kokia didžiulė Viešpaties dovana tautai ir kiekvienam asmeniškai yra laisvė. Prieš pradėdami popietinį darbą, 15 val. renginio dalyviai tylos minute ir malda pagerbė Lenkijoje tuomet laidotų prezidento ir jo žmonos atminimą.

Pirmosios konferencijos „Istorinė laisvė ir tikėjimo laisvė“ prelegentas kun. Aldonas Gudaitis SJ iš pradžių atkreipė dėmesį į laisvę bylojančius ženklus aplinkoje, kaip antai: plevėsuojančias vėliavas, laisvai reiškiamą solidarumą su kenčiančia kaimynine lenkų tauta, pačią Atsinaujinimo dieną, kuri būtų buvusi neįmanoma nelaisvės sąlygomis. „Visa tai tegul mus atnaujina“, – sakė kun. A. Gudaitis SJ, toliau pasidalydamas, kaip laisvės perspektyvoje dėliosios jo paties gyvenimas. Buvo paliudytas didžiulis šeimos vaidmuo iš kartos į kartą perduodant tikėjimą ir drauge tėvynės laisvės troškimą. Kun. A. Gudaitis SJ sakė jaunystėje matęs, jog tėvynės laisvės mintį ir tikėjimą sovietmečiu daugiausia ugdė kunigai – tai ir jį patį paskatino rinktis kunigystę. Betgi, pasak tėvo jėzuito, laisvės metais teko iš naujo, jau naujomis sąlygomis svarstyti savo, kaip kunigo, uždavinius. Studijos užsienyje, bendravimas su savo tėvynę praradusiais žmonėmis išplėtė laisvės sąvoką. „Tikroji laisvė – žmogaus viduje“, – sakė kun. A. Gudaitis SJ, atkreipdamas dėmesį, jog tikros laisvės reikia nuolat prašyti Dievo.

Po šio pranešimo Vilniaus šv. Damijono jaunimo maldos grupė parodė gyvą, spalvingą ir ištis jaunatvišką spektakliuką „Jei neturėčiau meilės...“ apie palaimintą Petrą Jurgį (Piero Giorgio) Frassati (1901–1925). Spektaklio scenose atgijo palaimintojo noras užkrėsti bendraamžius savo meile Jėzui, vargstantiems žmonėms, šv. Pauliaus sekimu. Jaunųjų aktorių nuoširdumas pelnė garsius žiūrovų plojimus.

Antrosios konferencijos „Vidinė laisvė ir vidinė vergystė“ pranešimą skaitęs kun. Arūnas Peškaitis OFM atkreipė dėmesį, jog vidinė laisvė ir vergystė – sunki tema, o jaunimas puikiai parengė jai savo spektakliu. Jame, pasak pranešėjo, aiškiai matyti, kaip trumpo gyvenimo laisvė buvo panaudota geriausiu būdu, o tai, kas pasauliui dažniausiai atrodo vergystė, tikinčiajam atsiskleidžia kaip laisvė. „Tai džiaugsmas ir kryžius, bet ir išgelbėjimas. Viešpats nepavargsta mūsų kviesti į laisvę“, – sakė kun. A. Peškaitis OFM. Jis atkreipė dėmesį į Jono evangelijos eilutę: „Jūs pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus“ (8, 32) ir išskėlė klausimą, kokia toji tiesa, kuri ištis žmogų išlaisvina. Laisvę kaip suprastą būtinumą, neišvengiamybę aiškina ateistinės, marksistinės ideologijos. Kaip pažinti tikrąją laisvę, atskirti ją nuo minėtų ideologijų, pasak kun. A. Peškaičio OFM, atskleidžia kita Jono evangelijos eilutė, parodanti laisvės pagrindą ir šaltinį: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“ (14, 6). „Jėzus kalba apie save, kai kalba apie Tiesą“, – sakė kunigas drauge atkreipdamas dėmesį, jog ši Tiesa – ne formulė, ne sistema, bet kelias, kuriuo turi eiti kiekvienas žmogus. Buvo pabrėžta, jog svarbiausia laisvės žinia – tai laisvė mylėti. Tik mylėdamas, kai visur kitur yra labai ribojamas įvairių sąlygotumų, žmogus tikrai yra laisvas ir beribis – kaip be ribų yra ir pats Dievas. Tai nelengva, todėl svarbu atviromis akimis žvelgti pirmiausia į save, „melsiti Dievą tokių atvirų akių ir laisvės būti Tiesoje“.

Po pietų Atsinaujinimo dienos dalyviai rinkosi darbo grupes auditorijose arba Didžiojoje salėje vykusių užtarimo malda.

Dalyvių gausa pasižymėjo Jūratės Lenkuvienės vadovaujama darbo grupė „Priklausomybė – šeimos liga. Ar pakanka atleisti?“ Kauno arkivyskupijos Šeimos centro vadovė paliudijo, kokį baisų skausmą gali kelti priklausomybę turintis asmuo šeimoje ir kaip sunku artimiesiems atrasti jėgų nepalūžti, kaip svarbu ne perdėtai globoti ar kontroliuoti, ne grimzti drauge su kitu į blogį ir depresiją, bet suteikti artimajam pasirinkimo laisvę, taigi ir atsakomybę už savo elgesį, leisti pamatyti priklausomybės padarinius ir t. t. Daug žmonių susirinko ir į Rūtos Šalaševičienės vadovojamą grupę „Tikėjimo kelionė: Laisvė–Tiesa–Meilė–Valia“. Pasak Rūtos, iš tikrųjų esame pašaukti, kad šie žodžiai įsikūnytų mūsų gyvenime. Apie šeimos vaidmenį perduodant vaikams savo laisvės istoriją, laisvę, iš kurios išplaukia atsakomybės pasirinkimas, kalbėjo kun. Aldonas Gudaitis SJ, vadovavęs grupei vyrams „Atsakomybė už laisvės dovaną“. Grupėje „Laisvė Šventojoje Dvasioje“ jaunatviška auditorija drauge giedojo, klausėsi Tiberiados bendruomenės brolių ir seserų liudijimų.

Dienos programą vainikavo Eucharistijos šventimas, kuriam vadovavo Vilniaus arkivyskupijos augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis. Įvade į Eucharistijos liturgiją kun. Mindaugas Pukštys priminė, jog šv. Mišios – tai tobuliausias Tėvo pašlovinimas.

Šv. Mišiose dėkota Viešpačiui už laisvę. Per pamokslą vyskupas Arūnas Poniškaitis kvietė svarstyti, kodėl ilgainiui ilgai laukta laisvė tarsi apkarto ir mes pajutome dykumos kaitrą. Pasak pamokslo minties, laisvė neįmanoma be Tiesos, kaip ir sakė pats Jėzus: „Jūs pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus“ (Jn 8, 32). Ši Tiesa – tai Asmuo, Dievo veidas. Pats Dievas ateina prie žmogaus, kad jį išlaisvintų, todėl, kaip pabrėžė ganytojas, Dievas turi būti žmogaus gyvenimo centras ir pamatas. Dievui teikiamą pirmenybę esame pašaukti parodyti ir savo aplinkoje. Pamoksle paraginta prašyti Viešpaties, kad mūsų kraštas, dar daug ko stokojojantis, atsiskleistų širdžių turtais. Prieš suteikdamas ganytojišką palaiminimą vysk. A. Poniškaitis palinkėjo Prisikėlimo džiaugsmo ir tikrosios laisvės.

Kitoje Atsinaujinimo dienoje birželio 13 d. dalyvaus Lietuvoje viešėsiantis Popiežiaus namų pamokslininkas t. Raniero Cantalamessa OFM Cap.

-kait-

Ko šeima tikisi iš kunigo šiandien?

Balandžio 17 d. Žemaičių Kalvarijoje surengta Lietuvos šeimų centrų konferencija, kurioje svarstytas klausimas, ko šeima tikisi iš kunigo šiandien. Diskutuota atvirai, išsakant nuomones ir pageidavimus, įvardijant, ko šeima tikisi iš kunigo ir ko kunigas tikisi iš šeimos.

Konferenciją sveikinimo žodžiais pradėjo du vyskupai: Jonas Boruta SJ ir Arūnas Poniškaitis. Vyskupas Arūnas Poniškaitis pabrėžė, kad kunigo ištikimybė savo pašaukimui – toji, kuri turi įkvėpti ištikimybei šeimoje. O ir kunigas, žvelgdamas į ištikimybę šeimoje, semiasi stiprybės savajam keliui. Abu pašaukimai papildoma vienas kitą. Vengtina į šiuos du pašaukimus žvelgti kaip į priešpriešą, mąstant vien apie lytinį gyvenimą. Čia reikia dvasinio žvilgsnio, kuris sustiprinamas per gaunamus Santuokos ir Kunigystės sakramentus. Kovoti su nebrandžia meile, elgesiu, santykiu vyskupas kvietė artėjant prie Dievo.

Paulo Camerono vieša paskaita

Balandžio 13 d. VDU KTF Maironio auditorijoje amerikiečių mokslininkas dr. Paulas Cameronas, tarpdisciplininių medicinos, psichologijos sričių, lytiškumo, priklausomybių socialinių sąveikų tyrinėtojas, skaitė viešą paskaitą „Mirties kultūra: kaip Vakarų civilizacija kasa sau duobę“. Viešnagės Lietuvoje metu svečias paskaitas taip pat skaitė Klaidos universitete, LR Seime ir Mykolo Romerio universitete. Kaune P. Cameronas pristatė mokslinius tyrinėjimus apie homoseksualius asmenis. Viena iš prelegento pateiktų išvadų buvo ta, jog tarp homoseksualios orientacijos ir polinkio tvirkinti vaikus egzistuoja ryšys (įvairių tyrimų duomenys svyruoja nuo 20 proc.). Paskaitos rengėjai dalijo P. Camerono parengtus ir į lietuvių kalbą išverstus lankstinukus su nuorodomis į mokslinę literatūrą: „Tokie gimę?“, „Homoseksualumo psichologija“, „Kas sukelia homoseksualinį geismą ir ar jis gali būti pakeistas?“, „Medicininiai homoseksualinės veiklos padariniai“, „Pateikti faktai: tos pačios lyties santuoka“, „Smurtas ir homoseksualumas“. Taip pat dalyta 2008 m. Krikščioniškosios kultūros gynimo asociacijos išleista knyga „Apginti aukštesnį įstatymą: kodėl turime priešintis homoseksualų „santuokai“ ir „judėjimui“.

-sam-

Daktaro disertacijos pristatymas

Balandžio 14 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje kun. dr. Žydrūnas Kulpys pristatė savo mokslinę disertaciją „Krikščioniškoji kūno teologija: vedybinė kūno prasmė“. Kunigas daktaras supažindino su darbo struktūra: darbas susideda iš dviejų dalių – teorinės ir praktinės. Teorinėje dalyje akcentuota, kad tik santuokos vienumas ir neišardomumas leidžia išsiskleisti vedybinei kūno prasmei. Kun. dr. Ž. Kulpio teigimu, gimtoji nuodėmė ir geismai apsunkina žmogaus supratimą, jog jis yra dovana kitam, ir skatina vartoti, o ne mylėti, ne dovanoti. Mylėti žmogų įgalina Kristaus atpirkimo

malonė, o skaistumas padeda suvaldyti geismus. Kun. Ž. Kulpys kalbėjo, kad meilė – tai rūpinimasis kitu, savęs dovanojimas, valios veiksmas, sąmoningas pasirinkimas mylėti, kad meilė – tai kryžius: Jėzus Kristus ant kryžiaus iki galo atskleidė, kas yra meilė – agapė. Praktinėje dalyje pateikti atliktų kokybinio ir kiekybinio tyrimų rezultatai. Kokybinio tyrimu atskleista, jog daugumai sutuoktinių meilė tėra abipusiai jausmai. Apklaustieji teigė, kad meilė svarbiau nei santuoka, taigi jausmai svarbiau nei santuoka. Santuokos sakramentas tuomet tėra neesminis papildas. Kiekybiniame tyrime daugiau kaip pusšesto šimto sužadėtinų buvo pateikti 69 klausimai apie tai, koks jų požiūris į meilę, santuoką, santuokos vienumą – ištikimybę, santuokos neišardomumą, santuokinį intymumą. Paaiškėjo, kad sužadėtiniai nėra nuoseklūs, pastovūs ir tvirti. Nemaža jų dalis akcentuoja jausmus, tačiau nevertina santuokinės priesaikos, o ištikimybę jiems tėra sąlyginė.

Pristatymo pabaigoje užduota keletas klausimų. Kunigas dr. Ž. Kulpys vieną disertacijos egzempliorių padovanojo seminarijos bibliotekai, o rektorius dėkodamas svečiui už apsilankymą ir disertacijos pristatymą atminimui įteikė seminarijos išleistą knygą bei pakvietė renginio dalyvius pasivaišinti ir pratęsti kilusią diskusiją.

-ak-

Knygos pristatymas

Balandžio 14 d. popietę Kazlų Rūdos savivaldybės viešojoje bibliotekoje pristatyta Peterio Seewaldo knyga „Benediktas XVI. Portretas iš arti“. Renginį organizavo Vilkaviškio vyskupijos Religinio švietimo centras ir Kazlų Rūdos tikybos mokytojų dorinio ugdymo metodikos būrelio pirmininkė, mokytoja metodininkė Dalė Kriščiūnienė. Mintimis apie knygą pasidalyti atvyko Ūdrijos parapijos klebonas kun. Arūnas Simonavičius, Alytaus Angelų Sargų parapijos vikaras Vytautas Mazirskas ir Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio,

Vyskupas Jonas Boruta SJ kalbėjo apie milžinišką požiūrio į Santuokos sakramentą (bei pasirengimą jam) svarbą. Iškėlė keletą nebrandžiai (nesąmoningai) bandomų sudaryti santuokų pavyzdžių, dar sykį pabrėždamas, kaip svarbu tinkamai Santuokos sakramentui pasirengti ir suvokti, kas yra toji sakramentinė santuoka ir jos malonės.

Kunigas Robertas Šalaševičius kvietė brolius kunigus dvasiškai maitinti bendradarbius ir šeimas. Ypač vaisinga priemonė yra susitikimai grupėse. Išgryninta sielovada, vedanti prie Dievo, yra toji, kuri palaiko kunigą. Kunigas priminė, kad kiekvienos šeimų ar bet kurios kitos prie bažnyčios veikiančios grupelės pareiga (ir atsakomybė) susirasti kunigą – dvasios vadovą.

Dievo Motinos šeimų bendruomenės atstovo Jono Morkaus teigimu, šeimų grupelės leidžia kunigui pamatyti visą tikrovę, šeimų mechanizmą. Nepaisydamos visos kasdienybės, tos šeimos yra kartu ir savo pavyzdžiu skatina kunigą likti ištikimą savo pašaukimui. Ilgalaikiai susitikimai duoda tokių rezultatų, kokių niekaip negausi per trumpalaikį renginį. Darbuodamasis grupelėse, kunigas nėra tas asmuo, kuris nuolat turi priimti atsakingus sprendimus, todėl jam tai tarsi atokvėpis nuo vadovavimo. Kunigas suteikia žinių, gilina Bažnyčios mokymo supratimą, o būdamas kartu panaikina mitą, jog yra reikalingas tik tai kilus rimtoms problemoms. Kunigas tampa draugu ir bičiuliu. Maža to, grupelėse dažnai iškeliami tai, kas nutylima atskirose šeimose, tad kartais sprendžiamos ir labai opios problemos.

Judėjimo *Sutuoktinių susitikimai* vadovai Danguolė ir Donatas Zalepūgos liudijo savo gyvenimo istoriją, atskleidusią, jog kunigas jų šeimai yra kaip ženklas, rodantis kelią Dievo link.

Gydytoja dr. Nijolė Liobikienė kvietė pagalvoti, kaip galime vieni kitiems padėti: kunigai – šeimoms, šeimos – kunigams. Pasak jos, nors savo valstybėje politiškai gerokai užtelėjome, tačiau bendravimo santykiai keičiasi be galo lėtai. „Dažnai pasauliečiai teigia, jog mes patys viską susitvarkysime, kam čia tie kunigai. Toks požiūris kyla iš Bažnyčios, kaip hierarchinės struktūros, nepažinimo, – kalbėjo dr. Nijolė. – Ir tas nepažinimas atveda į sumaištį.“ Lektorė pabrėžė, kad jei tarp pasauliečių ir kunigų įsivyrėja vieni kitų neigimo santykiai, griauinama Bažnyčia. Tada suveša pseudoreligijos, kurios tarp savęs konkuruoja, nuolat taikstosi prie žmonių nuomonės ir t. t. Ir čia nebelieka vietos Dievo malonei.

Popietiniuose susitikimuose visi rinkosi į darbo grupes, kuriose aptarė vedamąjį konferencijos klausimą: ko šeima tikisi iš kunigo šiandien? Buvo sudarytos devynios darbo grupės, iš jų dvi kunigų ir klierikų. Apibendrinant visų grupių išvadas, tiek šeimų, tiek dvasininkų, išryškėjo svarbiausi lūkesčiai vieni kitų atžvilgiu. Šeimos nori matyti kunigą – dvasinį vadovą, kuriam nesvetima šeimos gyvenimo virtuvė, kadangi pats yra kilęs iš šeimos. O svarbiausia – kunigas turi padėti artėti prie Dievo, atrasti nuoširdesnę santykį su Juo. Kunigas – draugas ir bičiulis, nuolat esantis šalia. Taigi norint išsiaiškinti, ko šeimos laukia iš kunigų, visų pirma reikia kalbėtis ir bendradarbiauti.

Kunigai kvietė pamąstyti, kaip galima būtų bendradarbiauti perteikiant tikėjimo dovaną? Juk tai nėra vien tik kunigo užduotis. Atkreiptas dėmesys į maldą vieniems už kitus, savanorystę, prisidedant savo darbu prie tikėjimo vertybių skleidimo, programų įgyvendinimą ir t. t. Kalbėta apie konkurencingo mąstymo žalą. Bažnyčia – darni bendruomenė, tačiau su klystančiais,

silpnais ir nuodėmingais žmonėmis. Todėl konkurencingumas ir noras pasirodyti geresniems už kitus visada atveria dar platesnę galimybę nuodėmei išsigalėti. Bendru paraginimu kunigai kvietė kovoti su tokia „konkurencijos dvasia“ bei uždaramu ir nenoru padėti ieškančioms šeimoms. Vienos grupės sugalvotas šūkis be galo tiko darbo grupėms apibendrinti: „Be kunigų ir maldos – nėra šeimos!“

Kunigų ir pasauliečių bendradarbiavimo, Lietuvos šeimų centrų ir judėjimų atstovų dieną apvainikavo iškilminga šv. Mišių auka Žemaičių Kalvarijos bazilikoje, kur melstasi prie stebuklingo Dievo Motinos – Krikščioniškų Šeimų Karalienės paveiklo prašant jos užtarimo ir globos.

-kav-

Pasaulinė sveikatos diena KMU

Balandžio 7-ąją, Pasaulinę sveikatos dieną, Kauno medicinos universitete (KMU), posėdžių salėje, surengta trečioji mokslinė konferencija „Mokslas – žmonių sveikatai“. Joje Lietuvos universitetų doktorantai pristatė įvairių mokslo sričių tyrinėjimus, susijusius su žmonių sveikata. Pateikti 54 moksliniai darbai septyniose sekcijose. Pirmą kartą Lietuvoje pristatyta „Europos chartija: Pagyvenusių žmonių dalyvavimas klinikiniuose tyrimuose“. KMU Akušerijos ir ginekologijos klinikos vadovė prof. R. Nadišauskienė pristatė naujausius Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) reprodukcinės sveikatos politikos strategijos aspektus. Paklausta, ar PSO numato natūralaus šeimos planavimo (NŠP) būdus, prelegentė atsakė, jog numatomi įvairūs šeimos planavimo būdai, tarp jų ir NŠP, bet apgailestavo, kad NŠP nėra veiksmingas, kai susiduriama su paaugliais, pradėjusiais lytinių gyvenimą.

Po intensyvaus darbo sekcijose vyko antrasis plenarinis posėdis, kuriame apibendrinti konferencijos rezultatai ir apdovanoti geriausi doktorantų moksliniai darbai.

Tą pačią dieną KMU Juozo Žilinsko auditorijoje Lietuvos krikščionių medicinų bendrijos studentai surengė paskaitą-diskusiją „Palaikyti savo tikėjimą, kai pasaulis aplink tave, rodos, griūva“. Per paskaitą mintimis dalijosi gydytojas, Pietų Afrikos Respublikos Krikščionių medicinų bendrijos studentų vadovas dr. Augustinas K. Lutakwa. Apžvelgęs dabartinę sekuliarėjančio pasaulio situaciją, jis ragino atkreipti dėmesį ne tik į vyraujančių filosofijų, kurių galūnė -izmas, esmė, bet ir į vadovavimosi jomis padarinius – jie jau matomi šiandien: neutrali moralė, dvasingumo chaosas, ekologinės ir demografinės problemos. Svečias pateikė krikščionybės ir *New age* skirtumų lentelę. Paskaitoje paminėti iškilūs medicinos mokslininkai krikščionys, kurie galėtų būti pavyzdžiu medicinos studentams. Tikėjimui palaikyti prelegentas siūlė maldą, Biblijos skaitymą, akcentavo draugų pasirinkimo svarbą, priklausymą bendruomenei ir nuolatinį tobulėjimą. Šie daugeliui žmonių žinomi pamatiniai dalykai turi įgauti individualią formą, kurios pasirinkimas priklauso nuo kiekvieno mūsų kūrybiškumo ir noro atsilipti į Dievo kvietimą.

-sam-

parapinės katechezės, tikybos mokyimo ir religinio švietimo Vilkaviškio vyskupijoje koordinatorius kun. Rytis Baltrušaitis.

Popietės pradžioje tylos minute pagerbti žuvę lėktuvo katastrofoje kaimynai lenkai. Renginį vedė ir knygos ištraukas skaitė kun. R. Baltrušaitis, su knyga išradingai ir išsamiai supažindino kun. A. Simonavičius. Popietės dalyvius sužavėjo kunigų giedamos giesmės, suintrigavo pasakojimas apie knygos autorių Peterį Seewaldą, Vokietijos leidinių „Stern“ ir „Spiegel“ žurnalistą. Renginyje dalyvavo tikybos mokytojai, bibliotekininkai, aktyvūs skaitytojai, Bagotosios parapijos klebonas kun. Juozas Fakėjavas. Knygų mylėtojus dvasininkai, save įvardiję idealistais, patraukė savo nuoširdumu. Prasmingas sambūris baigtas himnu Švč. Mergelei Marijai „Salve Regina“.

-vf-

Keliais žodžiais

Kaunas. Balandžio 11-ąją, sekmadienį, Šančių bažnyčioje švęsta Dievo Gailėtingumo šventė prasidėjo šv. Mišiomis, o, joms pasibaigus, tęsėsi parapijos kieme, kur vyko šventinė programa. Visus dalyvius pasveikino parapijos klebonas kun. Virginijus Birjotas. Veikliųjų vyrų grupelė liudijo Dievo gailėtingumą savo gyvenime ir pašlovino jį giesmėmis. Šventėje su savo pasirodymais – dainomis ir spektakliais – dalyvavo Šančių vaikų dienos centras, Neįgaliojo jaunimo užimtumo dienos centras. Pagyvenusių moterų veiklos centro vokalinis ansamblis „Žara“ džiugino šventės dalyvius savo atliekamais kūriniais. O mažieji parapijiečiai tuo metu galėjo ridenti margučius, norintys – apsipirkti mugėje. Šventė baigėsi vaišėmis bei vaikų žaidimais.

-špi-

DVASIA IR TIESA

VI Velykų sekmadienis (C)

Apd 15, 1–2. 22–29; Apr 21, 10–14. 22–23; Jn 14, 23–29

Kaip ir praėjusį sekmadienį Evangelijos skaitinys yra iš Jėzaus atsiveikinimo kalbos Paskutinės vakarienos vakarą. Mus gali stebinti šios kalbos loginė seka. Atrodo, kad Jėzus peršoka iš temos į temą, sunku suvokti jų tarpusavio ryšį. Jis kalba apie žodį, Tėvą, Sūnų ir Dvasią. Tai tarsi skirtingos tikrovės, tačiau drauge viena. Jėzus kalba apie tris Asmenis ir skirtingas misijas. Tėvas siunčia Sūnų ir patiki jam perduoti gyvybę teikiantį žodį. Sūnaus vardu jis taip pat siunčia Dvasią, kuri moko ir primena, ką sakė Kristus. Vykdydamas visa, ką jam pavedė Tėvas, Sūnus suteikia savo ramybę. Jėzus atskleidžia dieviškojo išganymo plano vienybę ir duoda supratimo raktą pažadėdamas: „Vėl grįšiu pas jus.“ Jis parengia apaštalus atsiskyrimo metui. Pirmasis bus netrukus – nuo Jėzaus mirties iki prisikėlimo, antrasis truks nuo Jėzaus žengimo į dangų iki Sekminių. Trečiojo laikotarpio pradžia – Viešpaties žengimas į dangų ir pabaiga – jo galutinis šlovingas grįžimas laikų pabaigoje.

Mes esame susiję giminystės ryšiais, gimę toje, o ne kitoje šeimoje, gyvenantys apibrėžtu laiku ir konkrečioje vietoje. Kartais bergždžiai stengiamės įsivaizduoti, kaip būtų susiklostęs mūsų gyvenimas, jeigu... Taip įsivaizduodami siekiame pabėgti nuo išpareigojimų ir pateisinti savo negebėjimą mylėti artimiausios aplinkos žmones. Mūsų artimieji tam tikra prasme sudaro mūsų gyvenimo ir asmenybės dalį. Šiandienos Evangelija kalba apie bičiulystę su Jėzumi. Ši draugystė tiesiogiai veikia krikščionio gyvenimą: „Kas mane myli, laikysis mano žodžio.“ Tikėjimo įkvėptas atsivertimas būtinai paveikia gyvenimą. Tikėjimas ir dora yra tarsi dvi medalio pusės. Žinoma, tai nereikia, kad iš karto tampame nepriekaištingai šventi ir pagundos nedaro mums jokio poveikio. Krikščionio tikėjimo kelyje svarbiausia yra draugystė su Jėzumi. Istorijose apie dykumos tėvus pasakojama, kaip jaunas vienuolis nusiskundė, kad jam labai įkyri pagundos. Vienuoliai tuo metu valgė sriubą, todėl vyresnysis atsakė: „Kol sriuba karšta, musės prie jos nelenda, lenda tik tada, kai atšąla.“ Kol išlieka bičiulystė su Jėzumi, pakaks jėgų ir šviesos laikytis jo mokslo.

Viena svarbiausių teologinių problemų, su kuria susidūrė ankstyvoji Bažnyčia, buvo santykis su judaizmu ir Senojo Testamento tradicija. Apaštalu darbų skaitinyje ši problema iškyla kaip klausimas, ar dera apipjaustyti priimančius Evangeliją pagonis. Atkreipkime dėmesį, pirmieji krikščionys šį klausimą sprendžia atvykdami į tuometinį Bažnyčios centrą – Jeruzalę. Bažnyčios

istorikai tai vadina pirmuoju Bažnyčios susirinkimu. Formuojasi tai, ką dabar vadiname Bažnyčios magistrumi, arba Bažnyčios mokymo autoritetu. Antrojo amžiaus kankinys ir teologas šv. Ireniejus Lionietis rašė: „Kur Bažnyčia, ten yra ir Dievo Dvasia, ir kur yra Dievo Dvasia, ten yra ir Bažnyčia su visomis malonėmis, nes Dvasia yra tiesa.“ Šventosios Dvasios buvimas leidžia mums suprasti Evangelijoje tariamus Jėzaus žodžius apie Globėją: „Ji išmokys jus visko ir viską primins.“

Žmonės kartais nusivilia pamėgto literatūrinio kūrinio ekranizacija. Skaitydami vaizduotėje susikuriame veikėjų paveikslus, įsivaizduojame įvairias scenas. Mums nelengva priimti kitokį paveikslą, negu buvome susikūrę. Nelengva pakeisti mintį turint išankstinę nuostatą. Šiandienos skaitiniuose Dievas ragina pranokti išankstines nuostatas ir giliau suvokti jo Bažnyčią.

Pirmajame skaitinyje vaizduojami žmonės buvo įsitikinę, jog krikščioniu gali tapti tik tas, kuris pirmiausia laikosi žydų papročių. Nors mums tai nebeatrodo labai svarbu, anuomet šis apaštalu sprendimas buvo labai reikšmingas. Bažnyčia patvirtina, kad Mesijas atėjo gelbėti visos žmonijos, taip pat pagonių. Prisimename, jog Jėzus atėjo ne panaikinti Įstatymo, bet įvykdyti (plg. *Mt 5, 17*). Įstatymas buvo Dievo dovana ir apsauga Izraeliui. Kristus moko naujai perskaityti Įstatymo reikalavimus. Pats Kristus yra Įstatymas. Jo pabrėžiamas meilės įsakymas apima ir priešus.

Antrajame skaitinyje taip pat pranokstama įprastinė samprata. Žydai neįsivaizdavo Jeruzalės be šventyklos. Dabar Dievas kviečia įžengti į naują pasaulį, persmelktą jo buvimo. Apreiškimo knygoje šventasis Jeruzalės miestas turi dvylika pamatų, ant jų dvylika apaštalu vardų, o jo žiburys yra Avinėlis. Čia vaizduojama išganytoji žmonija ir naujasis pasaulis pagal senojo nuodėmingo pasaulio analogiją. Analogija leidžia drauge suvokti panašumą ir skirtingumą. Viena vertus, naujasis pasaulis yra Dievo dovanojamas ir visiškai kitoks. Kita vertus, žmogaus išganymas vyksta paneigiant ir iš naujo laimint senąjį pasaulį. Apreiškimo knygos regėtojas mato naujus, drauge jam pažįstamus dalykus. Jis regi pažįstamą Jeruzalės miestą visiškai perkeistą, nepalyginamai geresnį ir gražesnį. Naujojoje Jeruzalėje išsipildo Jėzaus žodžiai, pasakyti samarietei prie šulinio: „Tikrieji garbintojai šlovins Tėvą dvasia ir tiesa.“

Evangelijoje Jėzus palieka savo mokiniams ramybę. Ši ramybė taip pat skiriasi nuo to, kaip mes ją įsivaizduojame žemiškoje tikrovėje. Mums ramybė reiškia konfliktų nebuvimą. Tačiau Kristus mus šaukia būti pasaulyje, su

kuriuo dažnai tenka konfliktuoti. Jis dovanoja ramybę, tačiau drauge primena, kad jo vardas kels nesantarvę, „vienuose namuose bus pasidaliję“ (Lk 12, 52). Dievas

duoda mums ramybę, kuri kyla iš vienybės su juo. Dievo ramybė ir jo meilė yra be galo didesnė už mūsų įsivaizduojamą.

DANGAUS KRYPTIMI

Kristaus Žengimas į dangų (Šeštinės) (C)
Apd 1, 1–11; Ef 1, 17–23; Lk 24, 46–53

Prisikėlęs Jėzus dovanoja pažadą, kad visi vaikai palaidūnai galės grįžti į Tėvo glėbį – dangaus Karalystėje laukia nuostabus susitikimo pokylis. Žengimu į dangų Jėzus eina parengti mums vietas. Dūsaudami žemės varguose ilgimės dangaus Karalystės pilnatvės. Tačiau išlaisvinimas iš žmogiškosios vergovės kartais vyksta priešinga kryptimi, negu galėtume laukti. Apaštalai atkakliai žvelgia į dangun žengiantį Jėzų, nors debesis jau uždengė jį. Prisiartinę vyrai baltais drabužiais nukreipia jų ilgesingą žvilgsnį: „Ko stovite žiūrėdami į dangų?“ Pasirodo, reikia žvelgti kita kryptimi, negu jie įsivaizdavo. Reikia nulipti nuo kalno, eiti į Jeruzalę, Judėją ir Samariją, iki pat žemės pakraščiu. Šis krypties pakeitimas neturėtų jų stebinti. Juk jie ne kartą klausėsi Jėzaus mokymo. Fariziejams renkantis pirmąsias vietas prie stalo, Jėzus mokė: kas save aukština, bus pažemintas. Kai apaštalai susiginčijo, kuris iš jų didesnis, išgirdo pamokymą: „Žmogaus Sūnus atėjo, ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti.“ Dangun žengimo kelią Kristus nurodė jau tada, kai sakė: „Kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teima savo kryžių ir teseka manimi.“ Dar kartą patvirtinama, kad kelias į šlovingą aukštybę veda per nuolankų nusižeminimą. Tarp žemės varguolių greičiau galima sutikti Tą, kuris pažadėjo būti su mumis iki pasaulio pabaigos.

Jėzus mėgo melstis ant Alyvų kalno. Po įsimintinos nakties, Judo išdavystės, kitų apaštalų pasitraukimo ši vieta kelia blogus prisiminimus. Tačiau Jėzus prieš žengdamas į dangų vėl vedasi mokinius ant kalno. Jis tarsi nori ištrinti iš jų atminties blogus prisiminimus, pranokti juos nauju įvykiu – žengimu pas Tėvą. Visi turime širdyse tokių skausmingų vietų, primenančių nesėkmes, išdavystes, nusivylimus. Giliausios žaizdos susijusios su mums svarbiais žmonėmis, o ne tais, kuriems esame abejingi. Kas nors savanaudiškai pasinaudojo mūsų paslaugumu, išjuokė mūsų silpnumą, pasišaipė iš pamaldumo, nuvylė draugystę. Reikia leisti Jėzui, kad mus vėl atvestų į tas vietas. Nors patyrėme draugo išdavystę, vis dėlto verta puoselėti draugystę.

Nors buvo pažemintas orumas, tačiau Dievo akyse jis be galo vertingas. Nors šaipomasi iš pamaldumo, branginkime vidinį ryšį su Viešpačiu. Jėzui žengiant į dangų apaštalai pakelia akis ir išsitiesia. Jų viltys ir troškimai krypta aukštyn. Jėzus palinko po kryžiaus naštą, o vėliau kilo į dangų, kad mes atsitiestume, džiugiai ir viltingai eitume per gyvenimą.

Šiandienos skaitiniuose Jėzus pasirodo mokiniams su dieviška galybe. Panašiai kaip Mozė ir Elisas jis žengia į dangų ir perduoda savo galią mokiniams, kurie nuo šiol tampa jo apaštalais. Nežinia, kas buvo tie du vyrai, atsiradę prie mokinių, žiūrinčių į dangų, – gal angelai, o gal tie patys vyrai, kurie pasirodė ant Atsimainymo kalno ir kalbėjosi apie Dievo išganymo planą. Evangelisto Luko pasakojime apie Velykų rytą moterims prie tuščio kapo taip pat pasirodo du vyrai. Dvejetas liudininkų laiduoja įvykio tikrumą. Žengiantis į dangų Jėzus yra galingas gyvųjų ir mirusiųjų Teisėjas. Mozė, atvedęs išrinktąją tautą iki Pažadėtosios žemės, prieš mirtį uždėda rankas ant Jozuės ir palinki: „Būk stiprus ir ryžtingas.“ Jozuė šaukėsi Viešpaties, ir krito Jericho sienos, visa tauta jo klausė. Pranašo Elijo palydovas Eliša, prieš Elijui mirštant, paprašė dvigubai šio pranašo turėtos dvasios (plg. 2 Kar 2). Eliša ir Jozuė tęsė savo mokytojų ir pirmtakų darbą. Apaštalai toliau vykdė Jėzaus darbą su jo Šventąja Dvasia.

Šiandienos skaitiniai atskleidžia dieviškosios Kristaus valdžios apimtį. Sukurdamas pasaulį Dievas paliepė žmogui: būkite vaisingi, pripildykite žemę, valdykite ją. Apaštalas Paulius Laiške efeziečiams sako, kad Kristui viskas palenkta, jis „pastatytas viršum visko“. Evangelijoje Jėzus patvirtina: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje.“ Palyginę Pauliaus žodžius su kūrimo istorija Pradžios knygoje galime geriau suvokti Dievo planą. Išaukštinto Kristaus valdžia nepalyginamai viršija Adomo valdžią kūriniui. Kristus yra „aukščiau už visas kunigaikštystes, valdžias, galybes, viešpatystes ir už kiekvieną vardą, tariamą ne tik šiame pasaulyje, bet ir būsimajame“. Žengimu į dangų patvirtinama dieviška Kristaus šlovė. Išaukštintajam Kristui nėra jokių laiko ar vietos ribų, jis nuolat esti su mumis.

Išaukštintasis Viešpats yra taip pat kančią ir mirtį išgyvenęs Žmogaus Sūnus. Priskėlęs Jėzus aiškino Emmauso mokiniams apie kelią per kryžių į garbę: „Argi Mesijas neturėjo viso to iškentėti ir žengti į savo garbę?!“ Jėzaus kančios ir išaukštinimo ryšį atskleidžia ir pasakojimas apie atsimainymą ant Taboro kalno. Žvelgdami į dangun žengiantį Jėzų turime prisiminti Nukryžiuotąjį.

Prieš žengimą į dangų susirinkusieji dar užduoda klausimą, rodantį vis dar nebrandžias politinio veiki-

mo ambicijas: „Viešpatie, gal tu šiuo metu atkursi Izraelio karalystę?“ Į šį klausimą Jėzus iš karto atsako negatyviai: „Ne jūsų reikalas žinoti laiką ir metą.“ Šiais žodžiais griežtai uždraudžiama spėlioti apie galutinį Jėzaus atėjimą laikų pabaigoje. Užuoat tiesiogiai atsakęs, jis pažada: „Kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojais <...> lig pat žemės pakraščiu.“ Dievas savo valia nustato pasaulio pabaigos metą. Šventosios Dvasios veikiamą ir vadovaujamą Bažnyčia turi skelbti Evangeliją. Dabar yra Šventosios Dvasios ir Bažnyčios laikas.

Benediktas XVI Maltoje

(KAP, KAI) Balandžio 17–18 d. Benediktas XVI lankėsi Maltoje. Tai buvo keturioliktoji jo užsienio kelionė per penkerius pontifikato metus, siejama su 1950 metinėmis, kai į šią salą atvyko Tautų apaštalas šventasis Paulius (plg. *Apd 27–28*). Popiežius ragino Maltos katalikus atgaivinti tikėjimo entuziazmą, rūpintis imigrantais ir ginti krikščioniškąsias vertybes. Apibendrindamas popiežiaus vizitą Vatikano spaudos salės direktorius kun. Federico Lombardi SJ sakė, kad didžiausio žiniasklaidos dėmesio sulaukė konfidencialus popiežiaus susitikimas su kunigų lytinio išnaudojimo aukomis ir jaudinantys šių žmonių liudijimai apie atgautą pasitikėjimą bei viltį.

Sveikinimo kalboje tarptautiniame oro uoste Šventasis Tėvas ragino Maltos tikinčiuosius ginti krikščioniškąsias vertybes. Jis pabrėžė svarbų Maltos vaidmenį svarstant apie Europos tapatybę, politiką ir kultūrą. Popiežius taip pat išreiškė pasitenkinimą dėl Maltos vyriausybės dalyvavimo humanitariniuose projektuose, ypač Afrikoje. Jis ragino, ypač maltiečius, ir toliau ginti santuokos neišardomumą ir gyvybės neliečiamumą nuo prasidėjimo iki natūralios mirties.

Po mandagumo vizito pas Maltos prezidentą George Abela Šventasis Tėvas šeštadienio vakare susitiko su 250 misionierių Šv. Pauliaus grotoje Rabate. Tai vieta, kur prisiglaudė po laivo sudužimo į krantą išlipęs šv. Paulius. Benediktas XVI skatino maltiečius imtis naujosios evangelizacijos. Popiežius ragino supažindinti jaunuolius su katalikų tikėjimo grožiu, garantuoti deramą katechezę ir kviesti aktyviau dalyvauti sakramentiniame Bažnyčios gyvenime.

Balandžio 18 d., sekmadienį, popiežius šventė Mišias netoli sostinės esančio Florianos miestelio aikštėje. Dalyvavo apie 40 tūkst. tikinčiųjų, taip pat Respublikos

prezidentas, vyriausybės ir parlamento atstovai. Homilijoje popiežius kalbėjo apie Maltos kultūros turtingumą ir įvairovę, rodančią, kad šiai tautai buvo naudingas apsikeitimas dovanomis ir svetingas atvykėlių priėmimas. Popiežius įspėjo, jog Maltos gyventojams verta priimti ne viską, ką siūlo šiandienos pasaulis. Jis ragino maltiečius saugoti tikėjimą ir šventojo Pauliaus perduotas vertybes. Mišių pabaigoje Benediktas XVI padovanojo Ta'Pinu šventovės Dievo Motinai aukso rožę kaip sūniškos meilės ženklą. Po liturgijos popiežius nuvyko į Rabatą ir apaštališkojoje nunciatūroje pietavo su Maltos vyskupais. Po to čia susitiko su dvasininkų lytinių piktnaudžiavimų aukomis. Pasak Vatikano spaudos salės pranešimo, Benediktas XVI buvo giliai sujaudintas jų istoriją, išreiškė gėdą ir skausmą dėl to, ką teko iškentėti aukoms ir jų šeimoms. Popiežius drauge su jais meldėsi ir garantavo, kad Bažnyčia padarys viską, siekdama patikrinti kaltinimus bei priekaištus, įvykdyti teisingumą, taip pat imsis veiksmingų žingsnių, kad ateityje būtų garantuotas jaunuolių saugumas.

Sekmadienį po pietų popiežius nuvyko į Kalkaros oro uostą, o iš ten katamaranu drauge su grupe jaunuolių didžiaja įlanka nuplaukė į didįjį Valetos uostą. Ten susitiko su jaunaisiais maltiečiais ir ragino ryžtingai ginti savo tikėjimą, drauge įspėjo dėl krikščionybei priešišku įtakų. Popiežius kvietė didžiutis tuo, kad Maltoje ginama žmogaus gyvybė ir šeimos pastovumas. Po susitikimo su jaunimu popiežius nuvyko į oro uostą. Atsisveikinimo kalboje jis dar kartą akino Maltos gyventojus didžiutis krikščioniškuoju pašaukimu, saugoti savo religinį ir kultūrinį paveldą, nepasiduoti abejingumo ar reliatyvizmo grėsmei.

Popiežius apie interneto galimybes ir pavojus

(KAP, KAI) Balandžio 24 d. Vatikane Benediktas XVI kalbėjo Italijos vyskupų konferencijos organizuoto simpoziumo „Skaitmeninis liudijimas“ dalyviams.

Anot jo, Bažnyčia be baimės plaukia į skaitmeninės jūros gilumą; medijos gali tapti svarbūs humanizavimo veiksniai, jei technologinė plėtra, informavimo ir komunikavimo būdai panaudojami žmogaus ir visuomenės labui. Bažnyčia taip pat be baimės naudojami šia galimybe, skaitmenines medijas pasitelkdama evangelizacijai. Popiežius sveikino tai, kad skaitmeninis pasaulis atneša daugialypį atvirumą, tačiau atkreipė dėmesį, jog drauge randasi naujų atskirčių, didėja paviršutiniškumo ir susvetimėjimo pavojai. Atsiranda atotrūkis tarp internetu besinaudojančių žmonių ir neturinčių šios prieigos. Jei prarandamas žmogaus asmens ir pagarbos suvokimas, išskyla uniformizmo, kontrolės, intelektualinio ir moralinio reliatyvizmo grėsmė – tai pastebima silpnėjant kritiškumui, tiesą pateikiant kaip nuomonių žaismą. Primindamas savo kalbą Romos Ispanijos aikštėje praėjusių metų gruodžio 8-ąją popiežius kalbėjo apie „dvasios užnuodijimą“. Cituodamas Žinių komunikavimo priemonių dienos proga jis sakė, jog kiekvienam tikinčiajam, besidarbuojančiam žiniasklaidos srityje, tenka užduotis garantuoti aukštą žmogiškojo susitikimo kokybę, rūpintis tikraisiais žmonių dvasiniais poreikiais, gyvenantiems skaitmeniniais laikais žmonėms parodyti ženklus, leidžiančius atpažinti Viešpatį.

Kardinolas T. Bertone: pedofilija nesietina su celibatu

(KAP, KAI) Balandžio 25 d. lankydamasis Ispanijoje Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone interviu ispanų dienraščiui *La Vanguardia* pareiškė, kad katalikų dvasininkų pedofilijos nusikaltimų atvejai neturi tiesioginio ryšio su juos saistančiu celibatu. Pasak jo, priešingai, celibato nesilaikymas

nulemia laipsnišką kunigiškojo gyvenimo degradaciją, kai kunigas liaujasi buvęs pavyzdžiu, dovana ir dvasiniu vedliu kitiems. Ištikimas celibato laikymasis yra kunigo misijos vertybė tarnaujant Dievo tautai.

Balandžio pradžioje viešą polemiką sukėlė kardinolo T. Bertone žodžiai, kai jis, lankydamasis Čilėje, kalbėjo apie pedofilijos ir homoseksualizmo sąsają. Vėliau Vatikane buvo patikslinta, kad jo žodžiai taikyti tik katalikų dvasininkų pedofilijos atvejams.

Anglijos ir Velso vyskupų pareiškimas

(KAP, KAI) Balandžio 22 d. Anglijos ir Velso vyskupai paskelbė pareiškimą dėl lytinio vaikų išnaudojimo. Vyskupai pareiškė, kad kai kurių kunigų bei vienuolių įvykdyti kriminaliniai nusikaltimai yra didžiulis papiktinimas ir atneša gėdą visai Bažnyčiai. Vaikų išnaudojimas yra ne tik gėda, bet taip pat sunki nuodėmė Dievui. Vyskupai rašo: „Tai nedaugelio asmenų asmeninės nuodėmės, tačiau liečia mus visus, kadangi esame drauge sujungti Kristaus kūne.“ Vyskupai atsiprašo ir prašo atleidimo tų, kurie patyrė išnaudojimą, pasijuto ignoruojami ar išduoti. Vyskupų rašte pripažįstama, kad kai kurie vyskupai ir vienuolynų vyresnieji netinkamai tyrė šio pobūdžio bylas. Pasak Anglijos ir Velso vyskupų, atėjo atsisakymo ir maldos laikas. Jie ragina savo vyskupijų katalikus gegužės penktadieniais prašyti priešais Švenčiausiąjį Sakramentą Dievo išgydymo ir atleidimo, melstis už išnaudotuosius ir tuos, kurie netinkamai sprendė jų nusiskundimų bylas, tuo dar padidindami jų kančias. Vyskupai ragina savo maldomis apimti ir tuos, kurie įvykdė seksualinio piktnaudžiavimo nuodėmes ir dabar turi eiti atgailos ir atsivertimo keliu.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2010, „Bažnyčios žinios“